

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

BAKALÁRSKA PRÁCA

2010

DUŠAN MATEJIČKA

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

ZABEZPEČENIE BEZPEČNOSTNOTECHNICKEJ SLUŽBY
V ŽELEZNIČNEJ SPOLOČNOSTI CARGO SLOVAKIA, a.s.

BAKALÁRSKA PRÁCA

Študijný program: 8.3.5. bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Školiace pracovisko: Katedra techniky a informačných technológií

Školiteľ: doc. Ing. Vladimír Soták, CSc.

Oponent: Ing. Jozef Belica, PhD.

NITRA 2010

DUŠAN MATEJIČKA

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Pedagogická fakulta

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Dušan Matejička
Študijný program: bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., externá forma)
Študijný odbor: 8.3.5 bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
Typ záverečnej práce: Bakalárska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský

Názov: Zabezpečenie BTS v Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s.
Anotácia: Záverečná práca Zabezpečenie BTS v Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. by mala vo svojom obsahu definovať miesto a úlohu bezpečnostno technickej služby v systéme BOZP a následne posúdiť jej miesto a význam v danom podniku.

Školiteľ: doc. Ing. Vladimír Soták, CSc.
Oponent: Ing. Jozef Belica, PhD.
Katedra: KTIT - Katedra techniky a informačných technológií
Vedúci katedry: prof. Ing. Tomáš Kozík, DrSc.
Dátum zadania: 23.02.2009

Dátum schválenia: 23.03.2010

prof. Ing. Tomáš Kozík, DrSc.
vedúci/a katedry

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Pedagogická fakulta
Katedra techniky a
informačných technológií
- 1 -

POĎAKOVANIE

Ďakujem doc. Ing. Vladimírovi Sotákovi, CSc. za inšpiratívnu a konštruktívnu spoluprácu pri vypracovaní bakalárskej práce.

Ďakujem riaditeľovi Sekcie personálnych služieb Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. Mgr. Imrichovi Slobodovi, že mi umožnil pri spracovaní bakalárskej práce použiť interné materiály ZSSK CARGO v oblasti BOZP.

ABSTRAKT

MATEJIČKA, Dušan: Zabezpečenie Bezpečnostnotechnickej služby v Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s.. [Bakalárska práca]. Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Pedagogická fakulta, Katedra techniky a informačných technológií. Školiteľ: doc. Ing. Vladimír Soták, CSc., Nitra: PF UKF, 2010.

Implementácia európskych smerníc v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci do legislatívy platnej v Slovenskej republike má za následok prepracovanie platných a vytváranie nových interných predpisov v našej firme. Cieľom mojej práce je vytvoriť ucelený obraz o zabezpečení bezpečnostnotechnickej služby v Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s..

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. Bezpečnosť technického zariadenia. Bezpečnostnotechnická služba. Bezprostredne nadriadený. Evidovaný pracovný úraz. Iný úraz. Neodstrániteľné nebezpečenstvo a neodstrániteľné ohrozenie. Ochranný odev. Ohrozenie. Osobný ochranný pracovný prostriedok. Pracovný úraz. Prevádzkový poriadok. Prevádzkovo – technologický poriadok. Prevencia. Registrovaný pracovný úraz. Riziko. Ťažká ujma na zdraví. Vedúci zamestnanec. Zamestnanec. Zástupca zamestnancov pre bezpečnosť.

ABSTRAKT

MATEJIČKA, Dušan: Sicherheitsstellen des sicherheitstechnischen Dienstes in der Bahngesellschaft Cargo Slovakia, a.s. . (Bakalararbeit) – Konstatin Universität in Nitra. Pädagogische Fakultät, Lehrstuhl für technische und informatische Technologien. Ausbilder: doc. Ing. Vladimír Soták, CSc., Nitra: PF UKF, 2010.

Implementation der europäischen Richtlinien im Bereich der Gesundheitssicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit in die Legislative, die in der Slowakischen Republik gilt, verursacht die Umbearbeitung und Formung der gültigen Internvorschriften in unserer Firma. Das Ziel meiner Arbeit ist ein organisches Bild über das Sicherheitsstellen des sicherheitstechnischen Dienstes in der Bahngesellschaft Cargo Slovakia, a.s. darzustellen.

Gesundheitssicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit. Sicherheit der technischen Ausstattung. Sicherheitstechnischer Dienst. Unmittelbarer Übergeordnete. Erfasster Arbeitsunfall. Anderer Unfall. Beseitigloses Gefahr und beseitiglose Drohung. Schutzkleidung. Bedrohung. Persönliches Arbeitsschutzmittel. Arbeitsunfall. Betriebsordnung. Betriebs – technologische Ordnung. Prevention. Registrierter Arbeitsunfall. Risiko. Schwere Gesundheitschädigung. Leitangestellter. Angestellter. Vertreter der Angestellter für die Sicherheit.

OBSAH

ZADANIE	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
POĎAKOVANIE	3
ABSTRAKT	4
ABSTRAKT	5
OBSAH.....	6
ZOZNAM POUŽITÝCH ZNAČIEK A SKRATIEK.....	8
ÚVOD.....	9
1 VYMEDZENIE POJMOV.....	11
2 BEZPEČNOSTNOTECHNICKÁ SLUŽBA (BTS).....	15
2.1 PREDPIS BP 1 O BEZPEČNOSTI A OCHRANE ZDRAVIA PRI PRÁCI	15
2.1.1 Povinnosti vedúcich zamestnancov:.....	16
2.1.2 Povinnosti bezprostredne nadriadených zamestnancov:	18
2.1.3 Práva a povinnosti zamestnancov.....	19
2.1.4 Zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť	20
2.1.5 Pracovné prostredie	21
2.1.6 Pohyb v obvode pracovísk	22
2.1.7 Pohyb a práca v koľajisku	23
2.1.8 Bezpečnostné a zdravotné označovanie na pracoviskách.....	24
2.1.9 Pracovné prostriedky	25
2.1.10 Elektrické zariadenia a práca v blízkosti trakčného vedenia.....	25
2.1.11 Nebezpečné látky.....	26
2.1.12 Osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP)	27
2.1.13 Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti.....	27
2.1.14 Prvá pomoc.....	27
2.1.15 Inšpekcia práce.....	28
2.2 SMERNICA PRE VÝCHOVU A VZDELÁVANIE V OBLASTI BOZP V PODMIENKACH ŽELEZNIČNEJ SPOLOČNOSTI CARGO SLOVAKIA, A.S.	29
2.2.1 Vstupné oboznámenie.....	30
2.2.2 Oboznámenie na pracovisku.....	30
2.2.3 Pravidelné oboznámenie	31
2.2.4 Oboznámenie o mimoriadnostiach.....	31
2.2.5 Školenie špeciálnych profesií.....	31
2.2.6 Organizácia oboznamovania a preskúšania	32
2.2.7 Obal BOZP	32
2.3 SMERNICA PRE POSKYTOVANIE UMÝVACÍCH, ČISTIACICH A DEZINFEKČNÝCH PROSTRIEDKOV ZAMESTNANCOM A HOSPODÁRENIE S NIMI	33
2.3.1 Zaraďovanie zamestnancov do skupín podľa znečistenia.....	33

2.3.2	<i>Zaradenie jednotlivých profesií do skupín znečistenia</i>	34
2.3.3	<i>Poskytovanie umývacích, čistiacich a hygienických prostriedkov a ochranných krémov podľa skupín znečistenia</i> :	34
2.3.4	<i>Evidencia a výdaj umývacích, čistiacich a hygienických potrieb</i> :.....	35
2.4	SMERNICA PRE POSKYTOVANIE OSOBNÝCH OCHRANNÝCH PRACOVNÝCH PROSTRIEDKOV, PRACOVNÝCH ODEVOV A PRACOVNEJ OBUVI	36
2.4.1	<i>Zásady pre poskytovanie OOPP</i>	37
2.4.2	<i>Poskytovať možno len tie OOPP, ktoré boli certifikované podľa osobitných predpisov</i>	37
2.4.3	<i>Zásady a spôsob pre poskytovanie pracovného odevu a pracovnej obuvi</i>	38
2.4.4	<i>Zavádzanie nových druhov OOPP</i>	40
2.5	SMERNICA PRE REGISTRÁCIU A VYŠETROVANIE PRACOVNÝCH ÚRAZOV, EVIDENCIU INÝCH ÚRAZOV A NEBEZPEČNÝCH UDALOSTÍ	41
2.5.1	<i>Oznamovanie vzniku úrazov, nebezpečných udalostí a choroby z povolania</i>	41
2.5.2	<i>Poskytnutie prvej pomoci, vyšetrovanie a registrácia PÚ</i>	43
2.5.3	<i>Vyšetrovanie iného úrazu a nebezpečnej udalosti</i>	46
2.5.4	<i>Evidencia a archivácia</i>	46
	ZÁVER	48
	ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	49
	ZOZNAM PRÍLOH	51
	PRÍLOHA A: PRÍKLAD ZARADENIA JEDNOTLIVÝCH PROFESIÍ DO SKUPÍN ZNEČISTENIA	52
	PRÍLOHA B: PRIDEĽOVANIE OOPP PODĽA PREHLADU PRÁC, ČINNOSTÍ A DRUHOV OOPP ..	54

ZOZNAM POUŽITÝCH ZNAČIEK A SKRATIEK

BOZP – Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

BTS – Bezpečnostnotechnická služba

DV – Dráhové vozidlo

HDV – Hnacie dráhové vozidlo

HI BOZP – Hlavný inšpektor bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ZSSK CARGO

IP – Inšpektorát práce

MDPT SR – Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky

NR SR – Národná rada Slovenskej republiky

NU – Nebezpečná udalosť

PÚ – Pracovný úraz

RID – Poriadok pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru
(Dodatok C Dohovoru COTIF 1999)

SRB – Systém riadenia bezpečnosti

OOPP – Osobné ochranné pracovné prostriedky

Zákon o BOZP - Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci
a v znení neskorších predpisov

ZPÚ – Závažný pracovný úraz

ZP – Zákon č. 311/2001 Z.z., ktorým sa vykonáva Zákonník práce

ZSSK CARGO – Železničná spoločnosť Cargo Slovakia , a. s.

ŽP – Železničná polícia

ÚVOD

Jedno zo základných ľudských práv, ktoré sú zakotvené v charte ľudských práv, je právo na ochranu života a zdravia pri práci. Konkrétnym výrazom tohto práva je náš právny poriadok, ktorý mnohými právnymi normami zaručuje zúčastneným osobám práva a určuje povinnosti pri zaisťovaní bezpečnosti práce a pri vytváraní podmienok pre bezpečnú a zdraviu neškodnú prácu.

Žiadny podnikateľský subjekt nemôže byť úspešný, ak sa nestará o bezpečnosť a zdravie svojich zamestnancov, o vyhovujúce pracovné prostredie a pracovné podmienky. Starostlivosťou o túto oblasť zamestnávateľ na jednej strane znižuje možnosť vzniku pracovných úrazov a ich nepriaznivých ekonomickým dôsledkov. Na strane druhej vytvára podmienky pre väčšiu zainteresovanosť zamestnancov a to sa odráža na vyššej produktivite a kvalite práce. Napriek tomu dochádza na pracoviskách k mnohým úrazom a iným poškodeniam zdravia, ktoré majú za následok nielen porušenie telesnej integrity zamestnanca, ale odčerpávajú značné finančné prostriedky, ktoré sa musia vynaložiť na odstraňovanie alebo zmiernenie vzniknutých nežiaducich následkov.

Musíme mať na zreteli, že bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci nepredstavuje len prevenciu proti úrazom a haváriám, ale zahrňuje všetky stránky ochrany zamestnanca, ktoré súvisia s prácou - pracovné podmienky, pracovné vzťahy, sociálna ochrana, hygienické podmienky, fyzická a psychická pohoda pri práci, sociálne vybavenie pracovísk a podobne. V práci trávi človek viac ako tretinu času, preto je úroveň pracovných podmienok rozhodujúca pri hodnotení kvality jeho života.

V prvej kapitole budeme charakterizovať vymedzenie základných pojmov v systéme manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ako súčasť troch už existujúcich manažérskych systémov. Budeme vychádzať z platnej aplikácii legislatívy v oblasti bezpečnosti práce o ochrany zdravia pri práci v rámci SR a EÚ. Normy BS 8 800, OHSAS 18 001 a OHSAS 18 002.

V druhej kapitole sa zameriame na samotnú analýzu niektorých hlavných právnych predpisov – Ústava SR, Zákonník práce, Zákon o inšpekcii práce, Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Najväčšiu pozornosť budeme venovať zákonu o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktorý vymedzuje hlavné povinnosti zamestnávateľa v tejto oblasti.

V rámci stratégie rozvoja firmy je zaistenie bezpečnosti práce považované za jednu

z rozhodujúcich priorit. Za týmto účelom firma prijíma politiku zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci svojich zamestnancov, ako aj všetkých osôb pohybujúcich sa na jej pracoviskách a vytyčuje si nasledujúce základné zámery v danej oblasti:

- znižovanie rizika nehôd,
- zvyšovanie miery zodpovednosti u zamestnancov,
- pracovné prostredie, zvyšovanie úrovne postavenia človeka v pracovnom prostredí, požiadavky človeka na kvalitu prostredia, osobné ochranné pomôcky, evidencia pracovných úrazov, človek verzus trvalo udržateľný rozvoj,
- vplyv znečisťovania prostredia na zdravie človeka,
- základy toxikológie a ekotoxikológie, stres,
- choroby z povolania, výchova k bezpečnosti,
- človek v Európskom modeli riadenia kvality.

Cieľom mojej bakalárskej práce bolo vytvoriť ucelený obraz o zabezpečení bezpečnostnotechnickej služby v Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s..

1 VYMEDZENIE POJMOV

„**Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (BOZP)** je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov“ (2, s. 6).

„**Bezpečnosť technického zariadenia** je stav technického zariadenia a spôsob jeho používania, pri ktorom nie je ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnanca. Bezpečnosť technického zariadenia je neoddeliteľnou súčasťou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ (2, s. 6) .

„**Bezpečnostnotechnická služba (BTS)** poskytuje zamestnávateľovi poradenské služby v oblasti odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných, vzdelávacích úloh a iných úloh pri zaisťovaní BOZP“ (2, s. 6).

„**Bezprostredne nadriadený zamestnanec** je funkčne najbližší nadriadený každého zamestnanca“ (24, s. 36).

„**Dráha** je určená na pohyb dráhových vozidiel, vrátane pevných zariadení potrebných na zabezpečenie pohybu dráhových vozidiel pri dosiahnutí bezpečnosti a plynulosti ich pohybu na dráhe“ (2, s. 6).

„**Dráhové vozidlo** je dopravný prostriedok určený na prepravu osôb, zvierat a vecí“ (2, s. 6).

„**Evidovaný pracovný úraz** je úraz, ktorý si nevyžiadal práceneschopnosť, alebo bola spôsobená práceneschopnosť trvajúca tri dni a menej“ (26, s. 6).

„**Hnacie dráhové vozidlo** je dráhové vozidlo schopné vyvíjať ťažnú a brzdiacu silu“ (2, s. 6).

„**Choroba z povolania** je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v Prílohe č.1 zákona číslo 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním. Choroba z povolania je aj choroba, ktorá bola zistená pred jej zaradením do zoznamu chorôb z povolania, najviac tri roky pred dňom jej zaradenia do tohto zoznamu“ (26, s. 7).

„**Nebezpečenstvo** je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca“ (2, s. 6).

„**Iný úraz je akýkoľvek úraz, ktorý nie je pracovným úrazom, ale ktorý:**

- utrpel zamestnanec na pracovisku alebo v priestoroch zamestnávateľa, ale pri činnosti, ktorá nesúvisí s plnením jeho pracovných úloh, ani sa nestal v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh,
- utrpela na pracovisku alebo v priestoroch zamestnávateľa akákoľvek fyzická osoba, iná ako zamestnanec“ (26, s. 6).

„**Nebezpečná udalosť** je udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie zamestnanca, ale nedošlo k poškodeniu jeho zdravia“ (26, s. 7).

„**Neodstrániteľné nebezpečenstvo a neodstrániteľné ohrozenie** je také, ktoré sa podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nedá vylúčiť ani obmedziť“ (2, s. 6).

Ochranný odev je určený do priestorov, kde zabezpečuje ochranu celého tela napríklad pri:

- práci v prašnom a výbušnom prostredí,
- práci s chemickými látkami a ich roztokmi, s dezinfekčnými a čistiacimi prostriedkami,
- zvaraní, práci s horúcimi materiálmi a príbuzných činnostiach,
- práci na okružnej píle,
- práci a pohybe vo vlhkom a chladnom prostredí,
- práci a pohybe v priestore s rizikom zachytenia pohybujúcim sa dráhovým alebo cestným vozidlom a pod.

„**Ohrozenie** je situácia, v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené“ (2, s. 6).

„**Osobný ochranný pracovný prostriedok (OOPP)** je každý prostriedok, ktorý zamestnanec pri práci nosí, drží alebo inak používa vrátane jeho doplnkov a príslušenstva, ak je určený na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnanca“ (19, ods. 2 § 1).

„**Ostatné predpisy na zaistenie BOZP** sú predpisy na ochranu života a predpisy na ochranu zdravia, hygienické a protiepidemické predpisy, technické predpisy, technické normy, dopravné predpisy, predpisy o požiarnej ochrane a predpisy o manipulácii s horľavinami, výbušnami, zbraňami, rádioaktívnymi látkami, jedmi a inými látkami

škodlivými zdraviu, ak upravujú otázky týkajúce sa ochrany života a zdravia. Predpisy na zaistenie bezpečnosti a zdravia pri práci sú aj pravidlá na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vydané zamestnávateľom po dohode so zástupcami zamestnancov“ (2, s. 6).

Pracovná obuv je určená do pracovného prostredia, u ktorého nie je evidované zvýšené riziko poškodenia dolných končatín a z daného dôvodu príslušná obuv z ochranných prvkov obsahuje len absorbér energie. Nemá ďalšie špeciálne prvky ochrany.

„**Pracovný odev** zamestnávateľ poskytuje zamestnancovi, ktorý pracuje v prostredí, v ktorom odev podlieha mimoriadnemu opotrebovaniu alebo mimoriadnemu znečisteniu, ak sa stane nepoužiteľný za dobu kratšiu ako 6 mesiacov“ (19, ods. 5 § 2).

„**Pracovný úraz je poškodenie zdravia**, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov“ (26, s. 6).

„**Preukázateľné oboznámenie** je oboznámenie, o ktorom je vystavený písomný doklad, kde je uvedený obsah oboznámenia, meno, priezvisko, osobné číslo a podpis oboznámeného a meno, priezvisko, funkcia a podpis zamestnanca, ktorý oboznámenie vykonal“ (2, s. 6).

„**Prevádzkový poriadok** upravuje pravidlá pre užívanie priestorov, pozemkov a koľajísk“ (2, s. 7).

„**Prevádzkovo – technologický poriadok** upravuje pravidlá a postupy, ktorých súčasťou sú technologické postupy prác“ (2, s. 6).

„**Prevencia** je systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činností zamestnávateľa, ktoré sú zamerané na vylúčenie alebo obmedzenie rizika alebo faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania, a iných poškodení zdravia z práce a určenie postupu v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca“ (2, s. 7).

„**Registrácia pracovného úrazu** je :

- zistenie príčiny a všetkých okolností vzniku pracovného úrazu,
- spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného pracovného úrazu,
- prijatie a vykonanie potrebných opatrení, aby sa zabránilo opakovaniu

podobného úrazu“ (26, s. 6).

„**Registrovaný pracovný úraz** je úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu“ (26, s. 6).

„**Riziko** je pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví“ (2, s. 7).

„**Ťažká ujma na zdraví** je vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie a to:

- zmrzačenie,
- strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti,
- ochromenie údu,
- strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva,
- poškodenie dôležitého orgánu,
- zohyzdenie,
- vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu,
- mučivé útrapy“ (26, s. 6).

„**Vedúci zamestnanec** je zamestnanec poverený vedením na jednotlivých stupňoch riadenia zamestnávateľa, je oprávnený určovať a ukladať podriadeným zamestnancom zamestnávateľa pracovné úlohy, organizovať, riadiť a kontrolovať ich prácu a dávať im na ten účel záväzné pokyny“ (2, s. 7).

„**Zamestnanec** je fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu podľa jeho pokynov za mzdu alebo za odmenu“ (2, s. 7).

„**Zástupca zamestnancov pre bezpečnosť** je zamestnanec vymenovaný zamestnávateľom na základe návrhu príslušného odborového orgánu a má menovací dekrét od zamestnávateľa“ (2, s. 7).

2 BEZPEČNOSTNOTECHNICKÁ SLUŽBA (BTS)

BTS je zabezpečovaná na základe „Nariadenia generálneho riaditeľa o zabezpečení BTS v ZSSK CARGO“ zamestnancami oddelenia BOZP Sekcie personálnych služieb, ktorí spĺňajú podmienky odbornej spôsobilosti v zmysle § 24 resp. § 23 Zákona NR SR č.124/2006 Z. z., t.j. sú autorizovanými bezpečnostnými technikmi resp. bezpečnostnými technikmi. Oddelenie priamo podlieha riaditeľovi sekcie personálnych služieb.

BTS v ZSSK CARGO plní úlohy vyplývajúce z § 22, ods. 1 Zákona NR SR č.124/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov (Zákon o BOZP):

- metodicky zabezpečuje a riadi oblasť prevencie BOZP v ZSSK CARGO;
- vyšetruje PÚ zamestnancov ZSSK CARGO;
- zabezpečuje úlohy vyplývajúce z evidencie, registrácie, vyšetovania a odškodňovania PÚ;
- vykonáva inšpekčnú činnosť, odhaľuje nedostatky a nedostatky na pracoviskách ZSSK CARGO; ktoré ohrozujú zamestnancov, alebo majú negatívny vplyv na stav pracovného prostredia;
- spolupracuje s vedúcimi zamestnancami ZSSK CARGO na všetkých stupňoch riadenia pri zabezpečovaní úloh vyplývajúcich zo zákonov, vyhlášok a predpisov v oblasti BOZP;
- v rámci kompetencii a splnomocnenia predsedu predstavenstva a generálneho riaditeľa, v intenciách § 20 Občianskeho zákona, každý ABT, rep. BT (HI BOZP) zastupuje ZSSK CARGO v oblasti BOZP pred:
 - Inšpektorátmi práce Slovenskej republiky;
 - Úradmi verejného zdravotníctva;
 - Organizačnými zložkami Sociálnej poisťovne;
 - Orgánmi činnými v trestnom konaní;
 - Orgánmi štátnej správy a územnej samosprávy.

2.1 Predpis BP 1 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci

Účelom „BP1 - Predpisu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ v ZSSK CARGO je zabezpečenie neustáleho zlepšovania úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,

pracovného prostredia a pracovných podmienok. ZSSK CARGO vydáva po prerokovaní so zástupcami zamestnancov „BP1 - Predpis o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci“ (predpis o BOZP).

Predpis o BOZP stanovuje základné podmienky na zaistenie BOZP v ZSSK CARGO. Je záväzný pre všetkých zamestnancov ZSSK CARGO a pre ostatné právnické a fyzické osoby, ktoré na základe zmluvného vzťahu pre ZSSK CARGO vykonávajú prácu alebo inú činnosť v priestoroch ZSSK CARGO.

Všetky pracoviská musia mať vypracované Prevádzkové poriadky a na pracoviskách so zložitými technologickými postupmi prác musia byť vypracované Prevádzkovo-technologické poriadky.

Pre všetky činnosti a pracovné prostriedky platia príslušné zákony, nariadenia vlády, vyhlášky, STN EN, STN a ostatné predpisy na zaistenie BOZP. Predpis ustanovuje povinnosti, ktoré sú zamerané na :

2.1.1 Povinnosti vedúcich zamestnancov:

- Vedúci zamestnanec je povinný zistené nedostatky v oblasti BOZP bezodkladne oznámiť svojmu nadriadenému zamestnancovi, ak vykonanie potrebných preventívnych opatrení a ochranných opatrení je nad rámec jeho pracovných povinností.
- Vedúci zamestnanci poverení zamestnávateľom na všetkých stupňoch riadenia zodpovedajú za bezpečný výkon práce svojich podriadených zamestnancov a sú povinní:
 - zabezpečiť splnenie podmienok predpísanej zdravotnej, zmyslovej, psychologickéj a odbornej spôsobilosti v zmysle platných predpisov pre činnosť, ktorú budú vykonávať,
 - zlepšovať pracovné podmienky a prispôbovať ich zamestnancom, zohľadňovať pritom meniace sa skutočné a predvídateľné okolnosti a dosiahnuté technické a vedecké poznatky,
 - zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť

a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy,

- nahrádzať namáhavé a jednotvárne práce a práce v sťažených a zdravíu nebezpečných alebo škodlivých pracovných podmienkach vhodnými pracovnými prostriedkami, pracovnými postupmi, výrobnými postupmi a zdokonaľovaním organizácie práce,
- zaraďovať zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich zdravotný stav a schopnosti a na ich vek, kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP a nedovoliť, aby vykonávali práce, ktoré nezodpovedajú ich zdravotnému stavu a schopnostiam a na ktoré nemajú vek, kvalifikačné predpoklady a doklad o odbornej spôsobilosti podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP,
- zabezpečovať, aby zamestnanci boli na pracovisku vybavení predpísanými OOPP, čistiacimi a hygienickými prostriedkami; kontrolovať správnu funkciu a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, zabezpečovať údržbu OOPP,
- dbať, aby zamestnanci, žiaci a študenti pri výcviku a v zácviiku boli na pracovisku označení páskou žltej farby nad laktom ľavej ruky,
- zabezpečiť vykonávanie zdravotného dohľadu vrátane lekárskeho preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci, a to v pravidelných intervaloch s prihliadnutím na charakter práce a na pracovné podmienky na pracovisku, ako aj vtedy, ak o to zamestnanec požiada,
- zaraďovať osobitné skupiny zamestnancov podľa zoznamu prác a pracovísk:
 - zakázaných tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy,

- zakázaných mladistvým zamestnancom,
- zabezpečiť, aby pracoviská so zvýšeným nebezpečenstvom úrazov boli na vhodnom mieste označené predpísaným spôsobom a vedením pracovných skupín na týchto pracoviskách sa poverovali len skúsení a kvalifikovaní zamestnanci,
- zabezpečiť, aby na pracoviskách, najmä v koľajisku, neboli žiadne predmety, zvyšky prepravovaného substrátu alebo rôzne druhy nebezpečných, neoznačených výkopov, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť zamestnancov,
- zabezpečiť ohlasovanie úrazov, nebezpečných udalostí v zmysle platných smerníc,
- zabezpečiť realizáciu záväzných pokynov orgánov štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou pri práci.

2.1.2 Povinnosti bezprostredne nadriadených zamestnancov:

- oznamovať bez zbytočného odkladu vedúcemu zamestnancovi tie nedostatky, ktoré by pri práci mohli ohroziť bezpečnosť alebo zdravie, najmä bezprostredné a vážne ohrozenie života alebo zdravia a podľa svojich možností zúčastňovať sa na ich odstraňovaní,
- oboznamovať zamestnancov o bezpečnosti pri práci vzhľadom na vzniknutú situáciu, nepriaznivé počasie, prekážky na pracovisku, ktoré vznikli následkom vykonávaných rekonštrukcií zariadení, na mimoriadnosti, ktorých postup práce je odlišný od technologických postupov, s ktorými boli zamestnanci oboznámení,
- prekontrolovať stav pracoviska pred nástupom pracovnej zmeny, informovať podriadených zamestnancov o technologickom postupe jednotlivých prác a súčasne o zistených nedostatkoch, ktoré by mohli mať vplyv na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,
- kontrolovať u podriadených zamestnancov dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP, pokynov na zaistenie BOZP, zásad bezpečnej práce, zásad ochrany zdravia pri práci a zásad bezpečného správania na pracovisku a určených pracovných postupov,

s ktorými bol zamestnanec riadne a preukázateľne oboznámený, používanie bezpečnostných a ochranných zariadení, používanie pridelených OOPP určeným spôsobom.

2.1.3 Práva a povinnosti zamestnancov

Zamestnanec má právo:

- prerokovávať s vedúcim zamestnancom priamo alebo prostredníctvom zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť všetky otázky BOZP súvisiace s jeho prácou; v prípade potreby možno po vzájomnej dohode prizvať na rokovanie aj odborníkov v danom odbore,
- odmietnuť vykonať prácu alebo opustiť pracovisko a odobrať sa do bezpečia, ak sa dôvodne domnieva, že je bezprostredne a vážne ohrozený jeho život alebo zdravie, alebo život alebo zdravie iných osôb.

Zamestnanec je povinný:

- dodržiavať právne predpisy, ostatné predpisy a interné predpisy a smernice zamestnávateľa na zaistenie BOZP, pokyny na zaistenie BOZP, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku a určené pracovné postupy, s ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený,
- spolupracovať s vedúcim zamestnancom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť v potrebnom rozsahu tak, aby im umožnil plniť povinnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- obsluhovať pracovné prostriedky a vykonávať činnosti s vyšším rizikom, ktoré ustanovujú osobitné predpisy, len ak má na ich obsluhu a vykonávanie osvedčenie alebo preukaz a ak je bezprostredne nadriadeným zamestnancom poverený touto obsluhou alebo vykonávaním príslušnej činnosti,
- náležite používať bezpečnostné a ochranné zariadenia, nevyraďovať ich z prevádzky a svojvoľne ich nemeniť,
- používať určeným spôsobom pridelené OOPP,
- zúčastňovať sa na oboznamovaní a inom vzdelávaní zabezpečovanom zamestnávateľom v záujme BOZP a podrobiť sa overovaniu jeho znalostí,

- podrobiť sa lekárskeým preventívnym prehliadkam, vo vzťahu k práci v zmysle príslušného platného Nariadenia Generálneho riaditeľa ZSSK CARGO,
- nepožívať alkoholické nápoje, omamné a psychotropné látky na pracoviskách a v priestoroch zamestnávateľa a v pracovnom čase aj mimo týchto pracovísk a priestorov, nenastupovať pod ich vplyvom do práce.
- dodržiavať určený zákaz fajčenia na pracoviskách v zmysle platného Pracovného poriadku ZSSK CARGO,
- zdržiavať sa len na určených pracoviskách (svojvoľné vzdialenie sa z obvodu pracoviska bez vedomia bezprostredne nadriadeného zamestnanca je zakázané),
- každý úraz hlásiť bezprostredne nadriadenému zamestnancovi v zmysle platnej smernice ZSSK CARGO,
- udržiavať pracovisko v takom stave, aby nebola ohrozená bezpečnosť a zdravie jeho, ako aj ostatných zamestnancov,
- vstupovať do koľajiska len za účelom plnenia svojich povinností.

2.1.4 Zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť

ZSSK CARGO zabezpečí:

- vymenovanie príslušného počtu zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť na základe návrhu príslušného odborového orgánu,
- podmienky zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť na plnenie úloh vzdelávanie, poskytne pracovné voľno s náhradou mzdy v primeranom rozsahu a vytvorí nevyhnutne podmienky na výkon ich funkcie,
- zverejnenie zoznamu zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť na svojich pracoviskách na obvyklom a voľne prístupnom mieste.
- Oprávnenia zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť, ktorí úzko spolupracujú s BTS, ktorá zabezpečuje ich odbornú a legislatívnu prípravu, ktorú zúročia pri výkone svojej kompetencii. Ich oprávnenia sú nasledovné:
 - vykonávať kontroly pracovísk a overovať plnenie opatrení z hľadiska zaistenia BOZP,

- vyžadovať od zamestnávateľa informácie o skutočnostiach ovplyvňujúcich BOZP; tie môže prerokúvať s odborovou organizáciou, ktorá pôsobí u zamestnávateľa, a po dohode so zamestnávateľom aj s odborníkmi v danom odbore,
- spolupracovať so zamestnávateľom a predkladať návrhy na opatrenia na zvýšenie úrovne BOZP,
- požadovať od zamestnávateľa odstránenie zistených nedostatkov; ak zamestnávateľ neodstráni nedostatky na ktoré bol upozornený, je oprávnený dávať podnety príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru,
- zúčastňovať sa na rokovaníach organizovaných zamestnávateľom týkajúcich sa BOZP, vyšetrovania príčin vzniku pracovných úrazov, chorôb z povolania a ďalších udalostí podľa § 17 Zákona o BOZP, merania a hodnotenia faktorov pracovného prostredia, zúčastňovať sa na kontrolách vykonávaných príslušným inšpektorátom práce alebo orgánom dozoru a od zamestnávateľa požadovať informácie o výsledkoch a záveroch týchto kontrol a plnení uložených opatrení, meraní a hodnotení,
- predkladať pripomienky a návrhy príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru pri výkone inšpekcie práce alebo dozoru u zamestnávateľa.

2.1.5 Pracovné prostredie

Faktory pracovného prostredia a stav pracovných podmienok, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie zamestnancov hodnotí PZS v zmysle platnej smernice ZSSK CARGO. Požiadavky na pracovisko:

- ak majú zamestnanci v zariadeniach na osobnú hygienu len úžitkovú vodu alebo na pracovisku sa nenachádza voda vôbec, je potrebné zabezpečiť pre zamestnancov pitnú vodu,
- pracoviská, na ktorých to bezpečnosť a ochrana zdravia vyžaduje, najmä vzhľadom na druh vykonávanej činnosti, musia mať zamestnanci k dispozícii ľahko prístupnú oddychovú miestnosť, ktorá musí byť

vybavená v zmysle príslušnej platnej legislatívy,

- pracoviská musia byť v čo najväčšej miere osvetlené denným svetlom a vybavené umelým osvetlením primerane bezpečnosti a ochrane zdravia zamestnancov,
- počas pracovného času teplota v miestnostiach, v ktorých sú umiestnené pracoviská musí byť primeraná so zreteľom na používané pracovné postupy a fyzickú záťaž zamestnancov, teplota v oddychových miestnostiach, zariadeniach na osobnú hygienu, v jedálňach a v miestnostiach prvej pomoci musí byť primeraná účelu týchto priestorov,
- stabilita a pevnosť budov, v ktorých sú umiestnené pracoviská, musia konštrukciou a pevnosťou vyhovovať účelu ich používania,
- elektrická inštalácia musí byť navrhnutá a vyhotovená tak, aby nebola zdrojom nebezpečenstva úrazu,
- podlahy pracovísk nesmú mať žiadne nebezpečné hrboly, diery ani šikmé plochy, musia byť pevné stabilné a nešmykľavé,
- okná musia mať možnosť otvoriť, zatvoriť, nastaviť alebo zaistiť bezpečným spôsobom, keď sú otvorené nesmú predstavovať nebezpečenstvo pre zamestnancov.

2.1.6 Pohyb v obvode pracovísk

- Jazda v obvode pracovísk
 - Podmienky jazdy motorovými a nemotorovými dopravnými prostriedkami sú určené v Prevádzkovom poriadku pracoviska.
 - Je zakázané jazdiť mimo určených komunikácií alebo parkovať na iných miestach, ako je určené Prevádzkovým poriadkom pracoviska.
 - Pred vstupom do obvodu pracovísk musí byť dopravnou značkou stanovená maximálna dovolená rýchlosť.
- Chôdza v obvode pracovísk
 - Komunikácie pre chôdzu osôb sú určené Prevádzkovým poriadkom pracoviska.

- Je zakázané pohybovať sa mimo určených komunikácií, prechádzať cez cestu alebo koľaj tesne pred pohybujúcim sa vozidlom alebo tesne za ním, a chodiť po cestách v blízkosti koľaj počas pohybu dráhových vozidiel.
- Je zakázané preskakovať montážne a prehliadkové jamy.

2.1.7 Pohyb a práca v koľajisku

Základné zásady:

- Pohyb a práca v koľajisku vyžaduje od všetkých zamestnancov zvýšenú pozornosť.
- Pri práci počas zhoršenej viditeľnosti, za tmy, hmly, fujavice musí byť pracovisko (koľajisko) dostatočne osvetlené.
- Pri práci počas zhoršenej viditeľnosti, za tmy, hmly, fujavice musia mať osoby pohybujúce sa v koľajisku pri riadení a vykonávaní posunu pri sebe rozsvietený lampáš s bielym svetlom svietiacim horizontálne do všetkých strán. Táto povinnosť sa netýka osôb pohybujúcich sa po prístupových cestách, ktoré sú zapracované v prevádzkových poriadkoch pracovísk.

Je zakázané:

- vstupovať do koľajiska bez sústredenia sa na prevádzku v koľajisku a rozhľadnutia sa na obe strany, zdržiavať sa v koľajisku bezdôvodne a bez náležitej pozornosti, prechádzať koľaje bez rozhľadnutia sa na obe strany,
- prechádzať koľaje pred pohybujúcimi sa dráhovými vozidlami a stúpať na koľajnice,
- prechádzať pod dráhovými vozidlami, prechádzať koľaje za stojacimi dráhovými vozidlami vo vzdialenosti menšej než 5 m, alebo prechádzať medzerami medzi dráhovými vozidlami, keď je vzdialenosť medzi nimi menšia než 10 m a keď nie je istota, že dráhové vozidlá sa neuvedú do pohybu, prechádzať tesne za idúcimi dráhovými vozidlami,
- vstupovať medzi dráhové vozidlo a označený nebezpečný priestor alebo zdržiavať sa v tomto priestore (nakladacie rampy, vstupné brány do hál a remíz, stĺpy, lávky, budovy, atď.),
- sadieť na koľajnice, nárazníky, obvodové steny, stúpačky a schodíky

dráhových vozidiel, zdržiavať sa na akýchkoľvek miestach dráhových vozidiel okrem miest určených zamestnancom zúčastnených na posune pri sprevádzaní dráhových vozidiel,

- stáť počas jazdy na bočnej stúpačke dráhového vozidla inému zamestnancovi ako posunovačovi,
- prechádzať po nárazníkoch dráhových vozidiel, po ich skrutkovkách alebo po samočinných spriahadlách a stáť na nich,
- naskakovať na dráhové vozidlá a zoskakovať z dráhových vozidiel, keď sú v pohybe, okrem prípadov pri odvracaní nebezpečenstva (rýchlosť nesmie byť väčšia ako rýchlosť chôdze),
- ručné tlačenie alebo ťahanie dráhových vozidiel za nárazníky, prípadne skrutkovky,
- vychýľovať sa z idúcich dráhových vozidiel viac ako pripúšťa bezpečnosť, vzhľadom na označené nebezpečné miesta,
- pohybovať sa a prechádzať s pracovnými prostriedkami cez priechody pred blížiacimi sa dráhovými vozidlami,
- ponechávať pracovné prostriedky v priechodnom priereze bez dozoru,
- pracovať a pohybovať sa v koľajisku bez predpísaných OOPP,
- odstraňovať alebo poškodzovať ochranné zariadenia.

Ďalšie podrobnosti ustanovuje príloha predpisu Predpisu o BOZP.

2.1.8 Bezpečnostné a zdravotné označovanie na pracoviskách

Bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci používané na pracoviskách a vo všetkých priestoroch ZSSK CARGO musí spĺňať požiadavky, ktoré sú definované v zákonoch, nariadeniach vlády, vyhláškach a normách.

Bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci je označenie, ktoré sa vzťahuje na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytuje pokyny, informácie potrebné na zaistenie BOZP podľa potreby prostredníctvom značiek, farieb, svetelného označenia alebo akustického signálu, slovnej komunikácie alebo ručných signálov.

2.1.9 Pracovné prostriedky

Pracovný prostriedok je stroj, zariadenie, prístroj alebo nástroj, ktorý sa používa pri práci. Používanie pracovného prostriedku je každá činnosť s pracovným prostriedkom, najmä zapínanie, vypínanie, používanie, preprava, oprava, prestavba, údržba a starostlivosť o pracovný prostriedok vrátane čistenia.

Pri pracovnom prostriedku, u ktorého vykonávanie kontrol a skúšok neustanovujú právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie BOZP určí rozsah a periodicitu kontroly poverený zamestnanec.

Poverení zamestnanci sú povinní uchovávať záznamy o výsledku kontroly po dobu ustanovenú právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie BOZP i tak, aby boli v prípade potreby kedykoľvek dostupné príslušným dozorným a kontrolným orgánom. Ak sa pracovný prostriedok používa mimo pracoviska ZSSK CARGO alebo jeho priestoru, musí byť v mieste jeho používania vybavený príslušnými dokladmi o vykonaní poslednej kontroly.

Vedúci zamestnanec je povinný zabezpečiť preukázateľné oboznámenie zamestnanca s nebezpečenstvami, ktoré môžu ohroziť jeho zdravie, alebo život alebo poškodiť pracovný prostriedok v pracovnom priestore alebo na pracovnom mieste, ako aj s ich zmenami a inými účinkami v rozsahu, v akom pôsobia na pracovné prostriedky umiestnené v ich bezprostrednom pracovnom priestore alebo pracovnom mieste, aj keď takéto pracovné prostriedky zamestnanec priamo nepoužíva.

Požiadavky na používanie pracovného prostriedku pri dočasnej práci vo výške upravuje Príloha predpisu.

Požiadavky na používanie pracovného prostriedku na zdvíhanie bremena a manipuláciu s bremenom upravuje Príloha predpisu.

Požiadavky na používanie pracovného prostriedku zobrazovacích jednotiek upravuje Príloha predpisu.

2.1.10 Elektrické zariadenia a práca v blízkosti trakčného vedenia

Každý zamestnanec ZSSK CARGO musí spĺňať príslušnú elektrotechnickú kvalifikáciu podľa platnej legislatívy.

Zamestnanci, ktorí sa pri pracovnej činnosti pohybujú pod trakčným vedením musia mať príslušnú elektrotechnickú kvalifikáciu.

Pri obsluhu a práci na elektrických zariadeniach a pri činnosti a pohybe v blízkosti trakčného vedenia sa musia dodržiavať bezpečnostné predpisy a príslušné platné normy za rešpektovania nasledujúcich zásad:

- Na elektrifikovanej koľaji je zakázané vystupovať na kapoty a strechy vozidiel, na vyvýšené brzdové plošiny dráhových vozidiel, na nádržkové dráhové vozidlá, na náklady dráhových vozidiel za akýmkoľvek účelom (opravy strechy, úpravy plachiet, zatváranie, otváranie viek, striech, poklopov, utiahnutie ručnej brzdy a pod.) ak nie je vypnuté a uzemnené trakčné vedenie.
- Ubytovacie, dielenské a podobné dráhové vozidlá sa odstavujú na koľaje bez trakčného vedenia. Ak sa tieto dráhové vozidlá musia odstaviť na koľaj s trakčným vedením, všetci zainteresovaní zamestnanci musia o tomto byť preukázateľne oboznámení.
- Striekanie vodou, kde je nebezpečenstvo postreku častí trakčného vedenia pod napätím je zakázané.
- Dlhé vodivé predmety (napr. kovové rebríky, vodováhy, okované alebo kované meracie tyče, kovové šablóny na meranie prechodového prierezu,...) sa nesmú nosiť vztýčené k trakčnému vedeniu. V blízkosti trakčného vedenia je zakázané umiestňovať akékoľvek predmety (napr. výzdoba, zástava, reklama, antény,...), ktoré by sa mohli akýmkoľvek spôsobom priblížiť k častiam trakčného vedenia pod napätím bližšie ako 1,5 m.

2.1.11 Nebezpečné látky

Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi, toxikologickými alebo biologickými vlastnosťami samostatne alebo v kombinácii môžu spôsobiť ohrozenie života, zdravia alebo majetku.

Vedúci pracoviska, na ktorom je vykonávaná manipulácia s nebezpečnými látkami je povinný zabezpečiť vypracovanie prevádzkovo - technologických poriadkov pre takúto manipuláciu v súlade s platnou legislatívou.

Pri preprave nebezpečných látok sú zamestnanci povinní dodržiavať ustanovenia platného predpisu RID.

Pri zistení úniku prepravovaného média sa zamestnanci nesmú približovať k vozňu, sú povinní okamžite opustiť nebezpečný priestor, bezodkladne nahlásiť túto mimoriadnosť svojmu bezprostredne nadriadenému a v priestoroch ŽSR aj výpravcovi príslušnej železničnej stanice. V ďalšej činnosti sú povinní sa riadiť pokynmi veliteľa zásahu.

2.1.12 Osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP)

OOPP je poskytovaný zamestnancovi, ak nebezpečenstvo nemožno vylúčiť ani obmedziť technickými prostriedkami, prostriedkami kolektívnej ochrany ani metódami a formami organizácie práce.

OOPP sa poskytujú v zmysle príslušnej platnej smernice ZSSK CARGO.

Zamestnanec je povinný používať poskytnutý OOPP len určeným spôsobom, na určené účely, po celý čas trvania nebezpečenstva a v súlade s pokynmi na jeho používanie.

2.1.13 Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti

Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu sa vykonáva na základe výsledkov lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a v zmysle príslušného platného Nariadenia GR ZSSK CARGO.

Podľa úrovne a charakteru faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré môžu ovplyvniť zdravie zamestnancov, hodnotenia zdravotných rizík a na základe zmien zdravotného stavu zamestnancov sa práce zaraďujú do štyroch kategórií v zmysle platnej legislatívy.

2.1.14 Prvá pomoc

Vedúci zamestnanec musí zabezpečiť, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť vyškolený zamestnanec.

Musia byť prijaté opatrenia na zabezpečenie lekárskej pomoci a zabezpečenie odvozu zamestnanca postihnutého úrazom alebo náhlou nevoľnosťou.

Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci musia byť označené a ľahko prístupné.

Adresa a telefónne číslo miestnej záchranej služby musia byť viditeľne umiestnené na miestach s prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci.

2.1.15 Inšpekcia práce

Inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním okrem iného aj právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia.

Inšpekcia práce sa vykonáva inšpektorátmi práce, ktoré sú orgánmi štátnej správy prostredníctvom inšpektorov práce, ktorí sú štátnymi zamestnancami.

Inšpektor práce je pri výkone inšpekcie práce oprávnený:

- vstupovať voľne a kedykoľvek do priestorov a na pracoviská ZSSK CARGO,
- požadovať od ZSSK CARGO predloženie dokumentácie, záznamov alebo iných dokladov potrebných na výkon inšpekcie práce a požadovať ich kópie,
- odoberať na rozbor nevyhnutne potrebné množstvo vzoriek materiálov alebo látok, ktoré sa používajú alebo s ktorými sa manipuluje na pracovisku, po oznámení ZSSK CARGO alebo ním poverenému zamestnancovi,
- požadovať preukázanie totožnosti od zamestnanca alebo inej fyzickej osoby nachádzajúcej sa na pracovisku ZSSK CARGO a vysvetlenie dôvodu jej prítomnosti,
- používať technické prostriedky na zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov potrebných na výkon inšpekcie práce, ak ich použitie nezakazujú osobitné predpisy,
- udeliť poriadkovú pokutu zamestnancovi alebo inej fyzickej osobe nachádzajúcej sa na pracovisku ZSSK CARGO, ktorá marí výkon inšpekcie práce.

2.2 Smernica pre výchovu a vzdelávanie v oblasti BOZP v podmienkach Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s.

Účelom smernice je definovať jednotlivé druhy oboznamovania zamestnancov a určiť povinnosti jednotlivých organizačných útvarov pri ich vlastnom vykonávaní za účelom zabezpečenia výchovy a vzdelávania zamestnancov ZSSK CARGO v oblasti BOZP.

V zmysle Zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov je zamestnávateľ povinný:

- oboznamovať pravidelne a preukázateľne so zreteľom na vykonávané práce, pracoviská a iné okolnosti, ktoré sa týkajú výkonu práce s
 - príslušnými právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce, zásadami ochrany zdravia pri práci a zásadami bezpečného správania na pracovisku a bezpečnými pracovnými postupmi a overovať ich znalosti,
 - vyskytujúcimi sa a predvídateľnými nebezpečenstvami, ich účinkami na zdravie a ochranou proti nim,
 - o manipulácii a triedení nebezpečných odpadov v zmysle Zákona NR SR 223/2001 Z.z. (spracované v Prevádzkovom poriadku pre užívanie priestorov, pozemkov a koľajísk)
- vykonať oboznámenie zamestnanca podľa aj pri jeho prijatí do zamestnania, pri preložení na iné pracovisko, pri prevedení na inú prácu, alebo pri zavedení novej technológie, nových pracovných postupov, alebo strojov a zariadení.

ZSSK CARGO v oblasti BOZP zabezpečuje tieto druhy oboznamovania zamestnancov:

- vstupné oboznámenie,
- oboznámenie na pracovisku,
- periodické oboznámenie,
- oboznámenie o mimoriadnostiach,
- školenie špeciálnych profesií.

2.2.1 Vstupné oboznámenie

Každý novoprijatý zamestnanec musí absolvovať vstupné oboznámenie BOZP. Za vyslanie novoprijatého zamestnanca na vstupné oboznámenie zodpovedá príslušné pracovisko Sekcie personálnych služieb. Vstupné oboznámenie vykoná HI BOZP. Súčasťou vstupného oboznámenia je aj získanie elektrotechnickej kvalifikácie, ktoré vykoná revíznym technik elektrotechnických zariadení.

O vykonanom vstupnom oboznámení bude vystavený „Záznam o vstupnom oboznámení z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“, ktorý bude uložený v osobnom spise zamestnanca na príslušnom pracovisku Sekcie personálnych služieb.

Zamestnanci, ktorí budú vykonávať prácu aj na pracoviskách ŽSR, musia absolvovať aj oboznámenie z predpisov BOZP platných na ŽSR. Oboznámenie vykoná IVP ŽSR na základe objednávky príslušného pracoviska Sekcie personálnych služieb.

Študenti na prevádzkovej praxi musia byť z všeobecne záväzných predpisov a nariadení z oblasti BOZP oboznámení prostredníctvom školy ktorá vysiela študenta na prevádzkovú prax.

Súčasťou oboznámenia je aj oboznámenie o elektrotechnickej kvalifikácii, ak sa takáto činnosť predpokladá. Potvrdenie o absolvovaní oboznámenia predloží škola pri uzatváraní zmluvy o vykonaní praxe vedúcemu organizačného útvaru, ktorý zmluvu uzatvára a bude priložené k zmluve.

2.2.2 Oboznámenie na pracovisku

Každý novoprijatý zamestnanec, aj zamestnanci cudzích organizácií, alebo študenti na prevádzkovej praxi musia byť poučený v potrebnom rozsahu v rámci pracoviska z Prevádzkového poriadku pre užívanie priestorov, pozemkov a koľajísk a Prevádzkovo-technologického poriadku pracoviska na ktorom pracuje, o obsluhu, údržbe a zásadách bezpečnosti pri práci na strojoch a zariadeniach s ktorými bude pracovať, o neodstrániteľných nebezpečenstvách a rizikách práce a spôsobe ochrany pred nimi, o používaní a údržbe poskytovaných OOPP a o všetkých dôležitých okolnostiach, ktoré majú vplyv na bezpečnosť práce a bezpečnom správaní na pracovisku. Oboznámenie na pracovisku preukázateľne vykoná vedúci pracoviska, alebo ním poverený zamestnanec.

2.2.3 Pravidelné oboznámenie

Každý zamestnanec musí absolvovať pravidelné oboznámenie o BOZP v lehote 1 krát za 24 mesiacov v rozsahu 2 vyučovacích hodín - zo všeobecne platných predpisov, nariadení a interných predpisov organizácie z oblasti BOZP, ktoré vykoná HI BOZP a v lehote 1 krát za 24 mesiacov v rozsahu 2 vyučovacích hodín - z Prevádzkového poriadku pre užívanie priestorov, pozemkov a koľajísk a Prevádzkovo- technologického poriadku pracoviska na ktorom pracuje, technologických postupov prác, ktoré vykonáva, o obsluhu, údržbe a zásadách bezpečnosti pri práci na strojoch a zariadeniach s ktorými pracuje, o neodstrániteľných nebezpečenstvách a rizikách práce a spôsobe ochrany pred nimi, o používaní a údržbe poskytovaných OOPP, o všetkých dôležitých okolnostiach, ktoré majú vplyv na bezpečnosť práce a o bezpečnom správaní na konkrétnom pracovisku. Súčasťou pravidelného oboznámenia je aj získanie elektrotechnickej kvalifikácie, ktoré vykoná revízny technik elektrotechnických zariadení.

O vykonanom vstupnom pravidelnom oboznámení bude vystavený „Záznam o pravidelnom oboznámení z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“, ktorý bude uložený v osobnom spise zamestnanca na príslušnom pracovisku Sekcie personálnych služieb.

2.2.4 Oboznámenie o mimoriadnostiach

Vedúci zamestnanci sú povinní oboznámiť zamestnancov o bezpečnosti práce vzhľadom na vzniknutú situáciu, to znamená, keď sa zmení stav bezpečnosti na pracovisku (napr. informovať zamestnancov o rozkopávkach na pracovisku, o mimoriadnych postupoch z dôvodu odstavenia nejakého zariadenia, poruche stroja a pod.), taktiež v prípade ak bol vydaný nový dokument, ktorý má vplyv na BOZP a pod. Vedúci organizačnej zložky, ktorá mimoriadnosť vyvolala je povinný o nej preukázateľným spôsobom informovať vedúcich zamestnancov všetkých organizačných útvarov na danom pracovisku.

2.2.5 Školenie špeciálnych profesií

Sekcia personálnych služieb zabezpečuje podľa potreby:

- elektrotechnická kvalifikácia,
- vodič motorového vozíka,
- vodič cestného motorového vozidla,

- vodič pracovných strojov,
- zvárač,
- obsluha zdvíhacích zariadení a viazanie bremien,
- práce vo výškach s osobným zabezpečením,
- obsluha krovínorezov a strunových kosačiek,
- práca s ručnou motorovou reťazovou pílou,
- kurič nízkotlakovej kotolne,
- zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť,
- poskytovanie prvej pomoci,
- pravidelné oboznámenie s predpisom ŽSR Bz 1.

2.2.6 Organizácia oboznamovania a preskúšania

Vedúci organizačnej zložky ZSSK CARGO, alebo ním poverený zamestnanec ktorý bude vykonávať oboznamovanie zamestnancov prekonzultuje obsahovú náplň oboznamovania s inšpektorom BOZP ZSSK CARGO.

Oddelenie BOZP vypracuje písomné testy na overenie vedomostí a vedie evidenciu všetkých používaných písomných testov BOZP na ZSSK CARGO.

2.2.7 Obal BOZP

Ustanoveniami tejto smernice sú určené pracoviská na ktorých musí byť založený Obal BOZP. Slúži na zaznamenávanie všetkých dôležitých okolností týkajúcich sa BOZP.

Obal BOZP pozostáva z jednotlivých príloh, ktoré sú vypracované a uložené u vedúceho príslušného pracoviska podľa nasledujúceho zoznamu:

- Zoznam zástupcov zamestnancov.
- Záznam o oboznámení na pracovisku – vlastní zamestnanci.
- Záznam o oboznámení na pracovisku – zamestnanci cudzích firiem.
- Záznam o oboznámení na pracovisku – študenti na prevádzkovej praxi.
- Záznam o pravidelnom oboznamovaní – zamestnanci cudzích firiem.
- Oboznámenie o mimoriadnostiach na pracovisku – vlastní zamestnanci.
- Oboznámenie o mimoriadnostiach na pracovisku – študenti na prevádzkovej praxi.
- Zoznamy pracovníkov s oprávnením na obsluhu a údržbu strojov a zariadení.

- Evidencia vykonaných lekárskeho prehliadok.
- Zoznam pracovníkov vyškolených pre poskytovanie prvej pomoci.
- Pracoviská s vyhlásenou rizikovou prácou – Rozhodnutie o vyhlásení pracoviska s rizikovou prácou, zoznam zamestnancov zaradených na pracovisko s rizikovou prácou.
- Zápisy z previerok BOZP.
- Protokoly z výkonu štátneho dozoru, dokumentácia o odstraňovaní nedostatkov.
- Nariadenia a opatrenia v oblasti BOZP.

2.3 Smernica pre poskytovanie umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov zamestnancom a hospodárenie s nimi

Táto smernica upravuje poskytovanie umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov zamestnancom a hospodárenie s nimi. Smernica bola pred schválením prerokovaná s odborovými centrálnymi.

2.3.1 Zaradovanie zamestnancov do skupín podľa znečistenia

Zaradovanie zamestnancov do skupín znečistenia A – C sa vykonáva podľa nasledovných kritérií :

- SKUPINA ZNEČISTENIA „A“- mierne nečisté: profesie, u ktorých pri výkone pracovnej činnosti dochádza k miernemu znečisteniu. Zamestnanci však nedochádzajú do styku so žiadnymi zdraviu škodlivými látkami, ako sú ropné produkty, rozpúšťadlá, žieraviny, alebo len vo veľmi malom rozsahu. Do tejto skupiny patria aj profesie, pri ktorých sa zamestnancovi poskytujú hygienické prostriedky z dôvodu dodržiavania hygienických zásad (administratívny zamestnanec).
- SKUPINA ZNEČISTENIA „B“- práce nečisté: profesie, u ktorých pri výkone pracovnej činnosti dochádza napriek prideleniu a používaniu osobných ochranných pracovných prostriedkov ku styku kože s ropnými produktmi, alebo inými agresívnymi chemickými látkami (rozpúšťadlami, reznými kvapalinami, žieravinami, mazadlami, ...).
- SKUPINA ZNEČISTENIA „C“- práce veľmi nečisté: profesie, u ktorých pri výkone pracovnej činnosti dochádza napriek prideleniu a používaniu

dôvodu osobných ochranných pracovných prostriedkov k nadmernému znečisteniu, prípadne ku kombinácii viacerých vysoko znečisťujúcich látok spojených s rôznymi usadeninami, kalmi, prachmi, ktoré spolu dosahujú vysokú účinnosť znečistenia a ťažkú umývateľnosť.

2.3.2 Zaradenie jednotlivých profesií do skupín znečistenia

Sekcia personálnych služieb (SPS) vypracuje menné zoznamy zamestnancov základných pracovísk s uvedením profesií jednotlivých zamestnancov a zoznamy dodá na príslušné pracoviská. Prednostovia (vedúci) pracovísk doplnia do zoznamu zaradenie zamestnancov do skupín znečistenia, druh a poskytované množstvo hygienických prostriedkov. Kópiu vyplneného zoznamu zašlú do príslušného skladu Sekcie logistiky.

Pri kumulovaných pracovných činnostiach a zastupovaní zamestnanca zaradeného v skupine s vyšším znečistením viac ako polovicu pracovných dní v štvrtroku sa čistiace prostriedky pre zamestnanca pridelia podľa vyššej skupiny znečistenia.

Príklad zaradenia jednotlivých profesií do skupín znečistenia je uvedený v prílohe A.

2.3.3 Poskytovanie umývacích, čistiacich a hygienických prostriedkov a ochranných krémov podľa skupín znečistenia :

- Pre všetky skupiny je stanovená dávka 1 ks mydla mesačne pri hmotnosti 100 gramov. V prípade dodávky mydiel inej hmotnosti sa množstvo ďalšieho prídelenia upraví tak, aby ročná dávka na zamestnanca nepresiahla 1,2 kg.
- Pre skupinu „B“ je určený prídelený v základnom rozsahu 8 ks 200 g čistiacej pasty na rok. Pre skupinu „C“ je určený prídelený 12 ks 200 g čistiacej pasty na rok.
- Zamestnancom zaradeným do skupiny „A“ sa poskytuje jeden uterák ročne. Zamestnancom zaradeným do skupiny „B“ a „C“ sa poskytujú dva uteráky ročne.
- Zamestnancom sa poskytuje toaletný papier v množstve 2 kotúče na štvrtrok s normou 400 útržkov v jednom kotúči.
- Pranie a opravu prídelených uterákov si zamestnanec zabezpečuje sám na vlastné náklady.
- Zamestnancom, ktorí prichádzajú do styku s látkami spôsobujúcimi

podráždenie alebo poškodenie pokožky, ako napr. organické rozpúšťadlá, olej, nafta, dechtové látky, rezné kvapaliny, maltoviny, všetky druhy jedov a pod., sa poskytujú ochranné krémy.

- O druhu ochranného krému rozhodne vedúci základného pracoviska po prerokovaní so zástupcami zamestnancov pre bezpečnosť, na základe látok, s ktorými zamestnanci prichádzajú do styku. Krém s repelentným účinkom alebo s obsahom UV filtra sa poskytuje zamestnancom, ktorí sú zaradení v skupine „B“ alebo „C“ a podľa rizika vyplývajúceho z ich pracovného zaradenia (práca na slnku, resp. v priestore s väčším množstvom bodavého hmyzu).
- Prací prostriedok je poskytovaný za účelom čistenia pracovných odevov (nie OOPP) pre zamestnancov zaradených v skupine „B“ a „C“, ak im je pridelený pracovný odev.

Poskytovanie umývacích, čistiacich a hygienických prostriedkov a ochranných krémov podľa skupín znečistenia je prehľadne znázornené v Tabuľke 1.

Tabuľka 1

Skupina znečistenia	Poskytované množstvo					
	Prací prostriedok	Mydlo	Uterák	Toaletný papier	Čistiaca pasta	Ochranný krém
A	-	3 ks/ 3 mesiace	1 ks/ročne	2 kotúče/ 3 mesiace	-	-
B	1 200 g/rok	3 ks/ 3 mesiace	2 ks/ročne	2 kotúč/ 3 mesiace	2 ks/ 3 mesiace	6 ks/rok
C	2 400 g/rok	3 ks/ 3 mesiace	2 ks/ročne	2 kotúče/ 3 mesiace	3 ks/ 3 mesiace	8 ks/rok

2.3.4 Evidencia a výdaj umývacích, čistiacich a hygienických potrieb:

- Evidencia sa vedie na tlačive „EVOČHP“. Obsahuje zoznam zamestnancov podľa nákladového strediska (NS) a skupiny znečistenia a pridel

na príslušný štvrťrok. Pred začiatkom nasledujúceho štvrťroka vyhotoví základné pracovisko EVOČHP v súbore z programu Excel., a tlačivo zašle do príslušného skladu.

- Výdaj sa uskutočňuje pre jednotlivých zamestnancov v príslušnom sklade jednorázovo na jeden štvrťrok. Prevzatie potvrdzuje zamestnanec na tlačive EVOČHP svojím podpisom. Sumár vydaných osobných čistiacich a hygienických prostriedkov zo skladu za každý kalendárny mesiac zamestnanec skladu zapracuje do EIS SAP R/3, v ktorom boli čistiace a hygienické prostriedky vydané.

Pri poskytovaní umývacích, čistiacich a hygienických prostriedkov je potrebné dodržiavať zásady maximálnej hospodárnosti. V prípade, že sociálne a hygienické zariadenia sú na pracoviskách vybavované čistiacimi a hygienickými prostriedkami (dávkovače tekutého mydla, toaletný papier a pod.), zamestnancom pracujúcim na týchto pracoviskách sa umývacie, čistiace a hygienické prostriedky neposkytujú.

O poskytovaní umývacích, čistiacich prostriedkov a ochranných krémov vedú základné pracoviská evidenciu a sledujú hospodárenie s týmito prostriedkami.

Riadiaci a kontrolní zamestnanci v rámci kontrolnej činnosti kontrolujú zaraďovanie zamestnancov do skupín znečistenia a poskytovanie osobných čistiacich a hygienických prostriedkov zamestnancom ZSSK CARGO v zmysle tejto smernice.

2.4 Smernica pre poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, pracovných odevov a pracovnej obuvi

Základnou povinnosťou zamestnávateľa v pracovnom procese je sústavné vytváranie podmienok pre bezpečnú a zdravotne neškodnú prácu v rozsahu svojej pôsobnosti. Konkrétnou aktivitou v tejto oblasti je bezplatné poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov (ďalej len OOPP), ktoré sú určené na ochranu zdravia a života pri práci na pracoviskách, kde sa stretávame s pôsobením nepriaznivých a škodlivých účinkov a faktorov na zdravie zamestnanca. OOPP poskytuje zamestnávateľ v prípadoch, keď nebezpečenstvo nemožno vylúčiť alebo obmedziť na bezpečnú úroveň technickými prostriedkami, prostriedkami kolektívnej ochrany ani metódami a formami organizácie práce.

Táto smernica v súlade so Zákonom NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a NV SR č. 395/2006 Z. z. o podmienkach poskytovania osobných

ochranných pracovných prostriedkov stanovuje rozsah a poskytovanie OOPP a hospodárenie s nimi v ZSSK CARGO.

Zamestnanec je povinný vždy používať OOPP v pracovnom procese podľa druhu vykonávaných prác. Zamestnávateľ nesmie pripustiť výkon práce bez predpísaného OOPP. Zamestnanec je zodpovedný za zverené OOPP, pracovný odev a pracovnú obuv. V prípade znečistenia alebo straty funkčnosti OOPP požiada zamestnávateľa o vyčistenie alebo výmenu OOPP.

2.4.1 Zásady pre poskytovanie OOPP

Zamestnávateľ poskytuje OOPP podľa prehľadu prác, činností a druhov OOPP uvedených v Prílohe B, ktorá je vypracovaná na základe hodnotenia nebezpečenstiev vyplývajúcich z práce a obsahuje špecifikácie konkrétnych druhov OOPP poskytovaných pri jednotlivých druhoch prác. Jednotlivé OOPP poskytuje zamestnávateľ na dobu do straty ich funkčných vlastností. Ak sa menia nebezpečenstvá v dôsledku zmeny technológie alebo organizácie práce, zmeny alebo zhoršenia pracovných podmienok a ak sú dostupné účinnejšie OOPP, je potrebné analyzovať nebezpečenstvá a prehodnotiť vhodnosť poskytovaných OOPP.

OOPP sa poskytujú z dôvodov ochrany života a zdravia zamestnancov.

Nebezpečenstvá, ktoré vzhľadom na charakter ich účinkov, čas expozície a množstvo (napr. koncentráciu, dávku), môžu poškodiť zdravie alebo obťažovať pri práci a možno sa pred nimi chrániť OOPP sú:

- fyzikálne nebezpečenstvá,
- chemické nebezpečenstvá,
- biologické nebezpečenstvá,
- iné nebezpečenstvá.

2.4.2 Poskytovať možno len tie OOPP, ktoré boli certifikované podľa osobitných predpisov

Osobný ochranný pracovný prostriedok musí:

- zabezpečovať účinnú ochranu pred existujúcimi nebezpečenstvami a nesmie zvyšovať riziko,
- zodpovedať existujúcim pracovným podmienkam a pracovnému prostrediu,
- vyhovovať ergonomickým požiadavkám, zdravotnému stavu a po potrebnom malom prispôbení aj telu zamestnanca,

- byť zdravotne nezávadný.

V prípade, kedy prítomnosť viacerých nebezpečenstiev vyžaduje, aby zamestnanec používal súčasne viac druhov OOPP, musia sa dať navzájom skombinovať tak, aby boli proti týmto nebezpečenstvám účinné. OOPP sa používajú určeným spôsobom a na určené účely po celý čas trvania nebezpečenstva.

2.4.3 Zásady a spôsob pre poskytovanie pracovného odevu a pracovnej obuvi

Zamestnávateľ poskytuje OOPP podľa zoznamu vypracovaného na základe hodnotenia nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovných procesov a pracovného prostredia, s prihliadnutím k podmienkam skutočne vykonávanej pracovnej činnosti zamestnanca a potreby zabezpečenia ochrany jeho zdravia, bezpečnosti a života.

Hodnotenie nebezpečenstiev a zoznam poskytovaných OOPP vypracuje, resp. prehodnotí špecializovaná komisia. Komisia stanoví aj prídelenie pracovných odevov a obuvi pre jednotlivé pracovné funkcie. Komisia pracuje v zložení:

- zamestnanec oddelenia BOZP,
- zamestnanci odboru, sekcie znalí pracovných činností odboru, sekcie,
- zamestnanec Sekcie logistiky (zamestnanec tímu MTZ),
- príslušní zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť.

Špecializovaná komisia spracuje „Hodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev pre poskytovanie OOPP“ a „Zoznam prídelených pracovných odevov a pracovnej obuvi“ pre všetky funkcie odboru, resp. sekcie z hľadiska:

- nebezpečenstiev pôsobiacich na zamestnanca;
- zosúladenia s platnými normami a záväznými smernicami orgánov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygieny;
- hospodárnosti pri poskytovaní OOPP.

Hodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev pre poskytovanie OOPP musí obsahovať:

- pracovnú funkciu;
- pracovnú činnosť;
- charakteristiku nebezpečenstiev pôsobiacich na zamestnanca;
- ohrozenie organizmu zamestnanca pri vykonávaných prácach a činnostiach;
- druh OOPP.

Vedúci oddelenia, prednosta, resp. vedúci strediska (pracoviska), zabezpečí vyhotovenie Kariet OOPP, podľa schváleného Hodnotenia nebezpečenstiev a zoznamu OOPP a ich vydanie jednotlivým zamestnancom. Karta OOPP sa vypíše v troch vyhotoveniach, originál sa založí do osobného spisu zamestnanca, jednu kópiu dostane zamestnanec, ktorému sú príslušné OOPP pridelené a druhú kópiu zamestnanec, ktorý schvaľuje odber OOPP.

Vedúci oddelenia, prednosta, resp. vedúci strediska (pracoviska) preukázateľne vykoná na pracovisku poučenie zamestnancov o správnom používaní OOPP, v prípade potreby vykoná aj nácvik ich správneho spôsobu nasadenia a používania a poučí zamestnancov o spôsobe dennej údržby. Zabezpečí, aby na pracovisku boli zamestnancom k nahliadnutiu návody na používanie pridelených OOPP.

V prípade preukázanej straty charakteru funkčných vlastností OOPP, pracovných odevov a obuvi poskytne zamestnávateľ zamestnancom nové.

Výdaj OOPP, pracovných odevov a obuvi sa uskutočňuje výmenným spôsobom kus za kus okrem prvého výdaja, to znamená, že zamestnanec je povinný nefunkčný OOPP vrátiť do skladu.

O pridelení nového OOPP rozhodne priamy nadriadený zamestnanec na základe posúdenia straty funkčnosti OOPP.

Zamestnancom, ktorí vykonávajú viac činností (profesií), prideliť zamestnávateľ všetky príslušné druhy OOPP na ochranu zdravia a života, pričom tie nesmú navzájom rušiť svoje ochranné funkcie.

Pridelené OOPP, pracovný odev a pracovná obuv sú majetkom zamestnávateľa. Ak zaniknú dôvody na vystrojenie zamestnanca OOPP, je zamestnanec povinný OOPP ihneď vrátiť alebo nahradiť ich zostatkovú hodnotu. V prípade úmyselného poškodenia alebo nevrátenia niektorého z poskytnutých OOPP musí zamestnanec zabezpečiť úhradu zodpovedajúcu zostatkovej hodnote. Zostatkovú hodnotu takéhoto OOPP, pracovného odevu a pracovnej obuvi určí príslušná škodová komisia.

Riaditelia odborov a sekcií na základe informácií o zverených OOPP vykonávajú štvrťročne vyhodnotenie stavu čerpania nákladov na OOPP, pracovné odevy a pracovnú obuv. V prípade zistenia nezrovnalostí oproti plánu, resp. medzi jednotlivými pracoviskami príjmu v rámci svojho vnútorného kontrolného systému patričné opatrenia. V prípade

zistenia neoprávneného zverenia OOPP prijme príslušný riadiaci zamestnanec opatrenia v zmysle Pracovného poriadku.

Zamestnávateľ zabezpečuje potrebnú údržbu, opravu a výmenu OOPP. Drobnú údržbu si je každý zamestnanec povinný zabezpečiť sám.

Čistenie OOPP zabezpečuje zamestnávateľ na vlastné náklady, čistenie pracovných odevov a obuvi si zabezpečuje zamestnanec.

Ak na pracovisku zamestnávateľa plnia úlohy zamestnanci aj iných zamestnávateľov alebo fyzické osoby oprávnené na podnikanie, musí byť spolupráca zamestnávateľov a týchto osôb pri príprave a vykonávaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a zdravia pri práci, koordinácia činností a vzájomná informovanosť súčasťou uzavretých zmlúv. V písomnej dohode sa určí, kto zodpovedá za vytvorenie podmienok bezpečnosti a zdravia zamestnancov na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu. Zamestnávateľ za týmto účelom poskytne cudzím subjektom písomne potrebné údaje o nebezpečenstvách, ktoré sa vyskytujú na príslušnom pracovisku.

2.4.4 Zavádzanie nových druhov OOPP

Zavádzanie nových druhov OOPP do používania sa uskutočňuje na základe rozhodnutia komisie, ktorú ustanovuje a menuje Generálny riaditeľ ZSSK CARGO na základe návrhu riaditeľa Úseku služieb.

Návrh na zavedenie nového druhu OOPP môže predkladať ktorýkoľvek člen komisie. Návrh musí obsahovať :

- názov OOPP,
- nebezpečenstvo, pred ktorým chráni;
- časť tela zamestnanca, ktoré chráni;
- pracovná činnosť, pre ktorú je navrhovaný;
- OOPP, ktorý má byť novým OOPP nahradený (ak ide o inováciu);
- výhody oproti doteraz používanému OOPP;
- orientačná cena.

S návrhom sa podľa možnosti predkladá aj samotný OOPP ako vzor.

Komisia môže pre svoje rozhodnutie požiadať určenú organizačnú jednotku o testovanie OOPP v praxi. V takom prípade sa testovanie uskutoční minimálne na troch pracoviskách.

Celý proces riadia a organizujú odborní zamestnanci oddelenia BOZP. Po ukončení stanoveného termínu testu určení odborní zamestnanci BOZP oddelenia BOZP predložia komisii písomne vyhodnotenie testovaných OOPP.

Komisia zhodnotí ekonomickú náročnosť zavedenia nového druhu OOPP a informuje o očakávaných nákladoch Odbor finančného plánu a analýz.

Sekcia logistiky zabezpečí návody na používanie OOPP a informovanosť o nových druhoch OOPP.

2.5 Smernica pre registráciu a vyšetrovanie pracovných úrazov, evidenciu iných úrazov a nebezpečných udalostí

Zákon o BOZP v § 17 stanovuje povinnosti zamestnávateľa pri vzniku pracovného úrazu, iného úrazu, nebezpečnej udalosti a choroby z povolania, ZSSK CARGO rozpracovala na svoje podmienky v Smernici pre registráciu a vyšetrovanie pracovných úrazov, evidenciu iných úrazov a nebezpečných udalostí (ďalej len Smernica).

Smernica sa týka len:

- pracovného úrazu,
- iného úrazu alebo smrti, ku ktorej nedošlo následkom PÚ, ak vznikli na pracovisku, alebo v priestoroch zamestnávateľa,
- nebezpečnej udalosti,
- choroby z povolania.

Smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov ZSSK CARGO. S prihliadnutím k organizačnej štruktúre ZSSK CARGO, ustanovuje povinnosti vedúcich zamestnancov, zamestnancov BTS, zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť i samotných zamestnancov, pre zabezpečenie objektívneho vyšetrenia vzniknutých pracovných úrazov, iných úrazov, nebezpečných udalostí, ako aj ostatné povinnosti voči orgánom štátnej správy.

Smernica je vytvorená v súlade s požiadavkami všeobecne záväzných právnych predpisov.

2.5.1 Oznamovanie vzniku úrazov, nebezpečných udalostí a choroby z povolania

Každý zamestnanec ZSSK CARGO je povinný bezodkladne oznámiť svojmu bezprostrednému nadriadenému vznik :

- pracovného úrazu, ktorý utrpel, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav,
- iného úrazu ako pracovného úrazu alebo smrti, ku ktorej nedošlo následkom pracovného úrazu, ak vznikli na pracovisku alebo v priestoroch

zamestnávateľa,

- nebezpečnej udalosti.

Ak vznikne úraz alebo nebezpečná udalosť v priestoroch cudzieho zamestnávateľa oznámi vznik aj vedúcemu príslušného pracoviska, napríklad na ŽSR - výpravcovi príslušnej ŽST. Povinnosť oznámiť zamestnávateľovi vznik týchto udalostí a poskytnúť prvú pomoc zranenému má aj zamestnanec alebo fyzická osoba, ktorá bola svedkom vzniku uvedených udalostí.

V prípade ak sa jedná o ZPÚ, alebo zistené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s PÚ bol spáchaný trestný čin nemožno meniť stav pracoviska do príchodu príslušných vyšetrojúcich orgánov, okrem vykonania nevyhnutných opatrení na ochranu života a zdravia alebo na zabránenie veľkej hospodárskej škody. Ak sa stav pracoviska mení v dôsledku vykonania opatrení, aby sa zabránilo ďalšiemu možnému ohrozeniu života a zdravia alebo veľkej hospodárskej škode, zamestnávateľ je povinný vyhotoviť dokumentáciu o stave pracoviska potrebnú na vyšetrenie príčin vzniku takej udalosti.

Bezprostredne nadriadený zamestnanec je povinný:

- vyrozumieť vedúceho zamestnanca svojej organizačnej zložky o vzniku úrazu alebo nebezpečnej udalosti,
- bezodkladne oznámiť vznik úrazu ústrednému dispečerovi ZSSK CARGO, pričom uvedie či bol postihnutý na lekárskom ošetrení.
- Vedúci zamestnanec organizačného útvaru ZSSK CARGO (riaditeľ odboru, resp. sekcie, prednosta, vedúci pracoviska, alebo nimi poverený zamestnanec) je pri vzniku úrazu, NU a choroby z povolania povinný:
- ak nie je postihnutý schopný komunikovať s rodinnými príslušníkmi, vhodnou formou oznámiť vznik tohto úrazu rodinným príslušníkom,
- ak zistené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s PÚ bol spáchaný trestný čin, vznik PÚ bezodkladne ohlásit príslušnému útvaru ŽP, resp. Policajného zboru,
- v prípade vzniku PÚ zamestnanca iného zamestnávateľa na pracovisku ZSSK CARGO bezodkladne oznámiť jeho vznik zamestnávateľovi poškodeného zamestnanca,
- po prijatí oznámenia o chorobe z povolania, alebo ohrozenia chorobou z povolania túto skutočnosť bezodkladne oznámiť príslušnému HI BOZP.

Ústredný dispečer vyrozumie príslušného zamestnanca podľa „Plánu pohotovosti

zamestnancov oddelenia BOZP“. Záznam o vyrozumení dispečer zapíše do „Záznamníka úrazov, nehodových udalostí a mimoriadností“, pričom uvedie čas vyrozumenia a meno zamestnanca, ktorého vyrozumel. Vznik PÚ alebo iného úrazu zapíše aj do denného situačného hlásenia.

Vedúci zamestnanec organizačného útvaru zabezpečí doplnenie platných telefónnych čísiel do grafického znázornenia informačného systému pri vzniku úrazu a jeho zverejnenie na tabuli BOZP. Na pracovisku zabezpečí možnosť telefonického spojenia do verejnej telefónnej siete za účelom privolania zdravotnej pomoci a nahlásenia pracovného úrazu, iného úrazu alebo nebezpečnej udalosti. Dostupnosť spojenia musí byť zabezpečená počas celej pracovnej zmeny aj v nepretržitej prevádzke.

Zamestnanci oddelenia BOZP sú povinní:

- zabezpečiť ohlásenie vzniku úrazu, NU zástupcom zamestnancov vrátane príslušného zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť,
- po prijatí oznámenia o chorobe z povolania, alebo ohrozenia chorobou z povolania túto skutočnosť bezodkladne oznámi na príslušný IP.

2.5.2 Poskytnutie prvej pomoci, vyšetrovanie a registrácia PÚ

Príslušní bezprostrední nadriadení a vedúci zamestnanci sú povinní po oznámení vzniku PÚ alebo iného úrazu bezodkladne vykonať potrebné opatrenia aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia.

Bezprostredne nadriadený zamestnanec:

- zabezpečí poskytnutie prvej pomoci zranenému,
- zabezpečí lekárske ošetrovanie zraneného zamestnanca.

Vedúci zamestnanec:

- Pri vzniku PÚ:
 - zabezpečí vykonanie skúšky na prítomnosť alkoholu u postihnutého zamestnanca a ostatných zamestnancov pracovnej skupiny. Ak je výsledok skúšky pozitívny, zabezpečí vykonanie určujúcej skúšky, V prípade, že zdravotný stav postihnutého

nedovoľuje vykonanie dychovej skúšky, požiada o vykonanie rozboru krvi.

- prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného PÚ,
- do príchodu HI BOZP pripraví podklady potrebné pre vyplnenie záznamu o registrovanom pracovnom úraze,
- požiada ošetrojúceho lekára o stanovisko, či ide o ZPÚ zamestnanca,
- v prípade práceneschopnosti zamestnanca v dôsledku pracovného úrazu je povinný oznámiť príslušnému HI BOZP dátum začatia a ukončenia práceneschopnosti; túto povinnosť má aj v prípade, ak sa zamestnanec stane práceneschopným na následky pracovného úrazu opakovane,
- vedúci zamestnanci príslušných organizačných útvarov sú povinní pri zisťovaní príčin a okolností vzniku PÚ spolupracovať s vyšetrujúcim HI BOZP.
- V prípade smrti v priestoroch zamestnávateľa, ktorá nebola následkom PÚ:
 - zabezpečí privolanie lekára; ak po obhliadke zosnulého lekár nariadi vykonanie pitvy a nezabezpečí prevoz, vedúci zamestnanec zabezpečí pohrebnú službu na prevoz; náklady spojené s prevozom hradí poisťovňa,
 - ak ide o úmrtie zamestnanca, oznámi to vhodnou formou jeho rodinným príslušníkom.

Pohotovostný zamestnanec oddelenia BOZP ZSSK CARGO po nahlásení úrazu ústredným dispečerom:

- vyzoomie príslušného HI BOZP, ktorý bude úraz vyšetrovať,
- v prípade ZPÚ vyzoomie riaditeľa Sekcii personálnych služieb ZSSK CARGO a vedúceho oddelenia BOZP,
- podľa potreby v závislosti od závažnosti úrazu poskytuje poradenské služby vedúcemu pracoviska pri plnení povinností vyplývajúcich z tejto smernice.

HI BOZP vyšetrujúci úraz zabezpečí:

- písomné stanovisko ošetrojúceho lekára či ide o ZPÚ zamestnanca,
- ohlásenie vzniku ZPÚ na príslušný IP,
- ohlásenie vzniku ZPÚ úradu MDPT pre reguláciu železničnej dopravy (ak ide o úraz v súvislosti s prevádzkou určených technických zariadení),
- doručenie „Oznámenia poistnej udalosti“ pri vzniku PÚ, ktorý si vyžiadal lekárske ošetrovanie, alebo dočasnú pracovnú neschopnosť príslušnej pobočky sociálnej poisťovne najneskôr do troch dní odo dňa, keď sa o tomto PÚ dozvedel,
- na základe podkladov pripravených vedúcim zamestnancom spíše najneskôr do štyroch dní od oznámenia vzniku úrazu Záznam o registrovanom pracovnom úraze.
- doručenie záznamu o registrovanom PÚ najneskôr do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel:
 - príslušnému IP alebo príslušnému orgánu dozoru,
 - príslušnej pobočke sociálnej poisťovne,
 - na príslušné regionálne pracovisko sekcie personálnych služieb,
 - zamestnancovi ktorý utrpel PÚ, alebo pozostalým ak zamestnanec zomrel v dôsledku úrazu,
- prerokovanie rozsahu zodpovednosti.

Vyšetrovanie príčin vzniku ZPÚ musí vykonávať HI BOZP s oprávnením autorizovaného bezpečnostného technika. Po ukončení vyšetrovania spracuje návrh záverečnej správy o výsledkoch vyšetrovania ZPÚ, stanoví opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a zamedzenie opakovania sa ďalších podobných úrazov. Správu predloží na schválenie riaditeľovi Oboru riadenia ľudských zdrojov ZSSK CARGO.

HI BOZP vyšetrujúci ZPÚ zašle do 30 dní odo dňa, keď sa zamestnávateľ o vzniku ZPÚ dozvedel, príslušnému IP správu o vyšetrení príčin a okolností vzniku ZPÚ a o prijatých a vykonaných opatreniach na zabránenie opakovaniu podobného PÚ.

HI BOZP vyšetrujúci PÚ zodpovedá za jeho úplné vyšetrenie a kontrolu plnenia opatrení zo záverov vyšetrovania úrazov.

V prípade registrovaného PÚ zamestnanca iného zamestnávateľa, ku ktorému dôjde v priestoroch ZSSK CARGO HI BOZP zabezpečí:

- oznámenie vzniku ZPÚ príslušnému IP alebo príslušnému orgánu dozoru,
- v spolupráci s vedúcim pracoviska, na ktorom sa úraz stal, zistenie príčiny vzniku PÚ, prijatie a vykonanie opatrení, aby sa zabránilo opakovaniu podobného PÚ,
- spísanie podkladov pre vyplnenie záznamu o registrovanom PÚ a ich zaslanie zamestnávateľovi poškodeného zamestnanca.

2.5.3 Vyšetrovanie iného úrazu a nebezpečnej udalosti

Vedúci zamestnanec pracoviska, v ktorého priestoroch sa iný úraz stal, je povinný v spolupráci s príslušným HI BOZP vyšetriť okolnosti jeho vzniku a prijať opatrenia na zamedzenie opakovania.

Vedúci zamestnanec pracoviska, na ktorom sa nebezpečná udalosť stala, je povinný vyšetriť okolnosti jej vzniku a prijať opatrenia na zamedzenie opakovania.

2.5.4 Evidencia a archivácia

Oddelenie BOZP vedie evidenciu:

- pracovných úrazov,
- iných úrazov,
- priznaných chorôb z povolania,
- ohrození chorobou z povolania,
- nebezpečných udalostí.

Evidencia je vedená pre príslušné regióny na pracoviskách HI BOZP v Bratislave, Zvolene, Žiline, Spišskej Novej Vsi, Košiciach a Čiernej nad Tisou v „Knihe evidencie úrazov, nebezpečných udalostí a chorôb z povolania“.

Vedúci zamestnanec príslušného pracoviska je povinný v priebehu najbližšieho pracovného dňa po vzniku PÚ, iného úrazu alebo NU zabezpečiť oznámenie údajov potrebných pre účely evidencie príslušnému HI BOZP:

- meno a priezvisko ohlasujúceho,
- druh udalosti,
- meno, priezvisko a funkcia poškodeného (v prípade úrazu),

- dátum, hodina úrazu a miesto úrazu, alebo nebezpečnej udalosti,
- stručný popis deja,
- použitie (nepoužitie) pridelených OOPP,
- druh zranenia (v prípade úrazu),
- údaje o svedkoch udalosti (ak sú),
- výsledok skúšky na prítomnosť alkoholu,
- čas ohlásenia udalosti dispečerovi a meno dispečera,
- prijaté opatrenia,
- iné údaje podľa požiadania HI BOZP.

Po vykonaní zápisu HI BOZP napíše svoje meno, dátum vykonania zápisu a zápis podpíše.

Sekcia personálnych služieb je povinná archivovať „Záznam o registrovanom pracovnom úraze“, ako aj evidenciu úrazov, nebezpečných udalostí a chorôb z povolania po dobu 10 rokov od ich vzniku, ak iné predpisy nestanovujú inak.

ZÁVER

Kvalita a úroveň ochrany „pracovného“ života a zdravia zamestnancov ZSSK CARGO, v širšom kontexte prezentuje kultúrnu, spoločenskú a ekonomickú vyspelosť zamestnávateľa a štátu. Zlepšovanie BOZP možno zabezpečiť predovšetkým vykonávaním preventívnych opatrení a konkrétnych programov a opatrení zo strany zamestnávateľa, ktorými zlepšia pracovné podmienky a eliminujú riziká a faktory podmieňujúce vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. Kontinuálne zlepšovanie BOZP možno podporiť sociálnou politikou zamestnávateľa a aktívnym zapájaním sa BTS, zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť do riešenia otázok BOZP, a to tak jednotlivo, ako aj vo vzájomnej spolupráci.

Starostlivosť o BOZP determinujú najmä sociálne a ekonomické aspekty, ktoré sú navzájom rovnocenné a vzájomne sa ovplyvňujú. Preto je v záujme rozvoja BTS u zamestnávateľa všeobecne potrebné zabezpečovať súlad ekonomických a sociálnych hľadísk aj v spojitosti s ľudským faktorom, ktorý je určujúcou zložkou takmer každej práce.

Svoje ekonomické a iné aktivity musí ZSSK CARGO ako aj jednotlivé organizačné zložky na všetkých stupňoch organizačnej štruktúry realizovať aj s výrazným zreteľom na vytváranie a udržiavanie vhodných pracovnoprávných vzťahov, pracovných podmienok a najmä požiadaviek na zaistenie BOZP.

Predovšetkým optimalizovanie pracovných podmienok umožňuje dlhodobo udržiavať zdravie a pracovnú schopnosť zamestnancov, čím vytvárajú nástroj pre humanizáciu práce a zvyšovania kvality života. Dôsledne uplatňovanie BOZP vytvára korektné vzťahy medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ktoré sú jedným zo základných predpokladov ekonomického rozvoja ZSSK CARGO.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

1. BOJNANSKÝ, M , 2006. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci v praxi, Nová Práca 2006, ISBN: 80-88929-63-6,
2. BP1 - Predpis bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“ v ZSSK CARGO,
3. KOLEKTÍV autorov, 2006. Nová príručka bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, Vydavateľstvo: Ing. Miroslav Mračko. EPOS, 2006 ISBN 80-80576-79-3,
4. KOREC, Štefan, 2008. Rukoväť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, Nová práca, ISBN 80-88929-24-5,
5. KOLEKTÍV autorov, 2001. Základné predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci pre podnikateľov, Vydavateľstvo: Ing. Miroslav Mračko - EPOS, 2001 ISBN 80-88810-90-6,
6. KOPČA, Miroslav, PACKA, Juraj, 2008. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci I (Základné normy a predpisy (BOZP I), Vydavateľstvo: STU, 2008, ISBN 80-22728-16-4,
7. Návod na zavedenie systému. Publikácia 2, Národný inšpektorát práce Bratislava, Apríl 2002,
8. MAJER, Ivan, a kol. 2009. Praktická príručka pre bezpečnostných technikov, Vydavateľstvo Verlag Dashöfer, s.r.o, 2009, ISSN 1336 – 7668,
9. HATINA, T.: Aktuálne otázky tvorby podnikovej politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. XVI. konf. AOBP, VVÚBP, 2003,
10. HATINA, T.: Kvalifikácia bezpečnostného technika. VVÚBP Bezpečná práca č.3, 2002,
11. MAJER, I.: Posudzovanie rizík – východisko k účinným bezpečnostným opatreniam. XII. konf. AOBP, VVÚBP, 1996,
12. MAJER, I. a kol.: Praktická príručka pre bezpečnostných technikov. Bratislava, Verlag – Dashofer 2005,
13. MAJER, I. – SINAY, J.- ORAVEC, M.: Posudzovanie rizík – východisko k účinným bezpečnostným opatreniam. Bratislava,
14. MAJER , I. a kol.: Šlabikár zástupcu zamestnancov. Košice, Inšpektorát práce 2001,
15. Nariadenie vlády SR 387/2006 Z. z. – o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci,
16. Nariadenie vlády SR 281/2006 Z. z. – o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami,
17. Nariadenie vlády 391/2006 Z. z. - o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko,
18. Nariadenie vlády 392/2006 Z. z. - o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov,
19. Nariadenie vlády SR 395/2006 Z. z – o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie OOPP,
20. Nariadenie vlády SR 276/2006 Z. z – o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami,
21. Nariadenie vlády SR 272/2004 Z. z – zoznam prác a pracovísk zakázaných tehotným a dojčiacim ženám,
22. Nariadenie vlády SR 286/2004 Z. z – zoznam prác a pracovísk zakázaných mladistvým,

23. Smernica OK 5 – pre poskytovanie umývacích, čistiacich a hygienických prostriedkov zamestnancom ZSSK CARGO,
24. Pracovný poriadok ZSSK CARGO,
25. Smernica OK 6 ZSSK CARGO – pre poskytovanie OOPP, pracovných odevov a pracovnej obuvi,
26. Smernica pre evidenciu, registráciu a vyšetrovanie pracovných úrazov, iných úrazov, nebezpečných udalostí a chorôb z povolania v ZSSK CARGO,
27. SRB ZSSK CARGO,
28. Vyhláška SÚBP a SBÚ 59/1982 – základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení,
29. Vyhláška SÚBP a SBÚ č. 374/1990 Zb. – o bezpečnosti práce pri stavebných prácach,
30. Zákon NR SR č. 311/2001 Z. z. – ktorým sa vykonáva Zákonník práce, v znení neskorších predpisov,
31. Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o BOZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
32. Zákon NR SR č. 125/2006 Z. z. – o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
33. Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. – o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
34. Zákon NR SR č. 315/1996 Z. z. – o podmienkach premávky na pozemných komunikáciách,
35. Zákon NR SR č. 377/2004 Z.z. – o ochrane nefajčiarov.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha A: Príklad zaradenia jednotlivých profesií do skupín znečistenia

Príloha B: Pridel'ovanie OOPP podľa prehľadu prác, činností a druhov OOPP

Príloha A: Príklad zaradenia jednotlivých profesií do skupín znečistenia

Názov profesie	Skupina znečistenia
Administrátor PMO	A
Agent PK VSP	B
Agent prechodovej kancelárie	A
Analytik závad ŽKV v prevádzke	A
Analytik I.	A
Analytik IT	A
Analytik logistiky	A
Analytik obchodu	A
Analytik podnikovej stratégie	A
Analytik pre vzdelávanie	A
Analytik prevádzky	A
Analytik produktov	A
Analytik správy majetku	A
Analytik závad cudzích vozňov	A
Analytik závad vlastných ŽKV	A
Archivár	B
Asistent	A
Asistent GR	A
Bezpečnostný poradca RID	A
Bezpečnostný poradca VSP	A
Cenár ÚaO	A
Clearingový špecialista	A
Colný zástupca	A
Colný zástupca VSP	A
Controller	A
Čalúnnik	B
Čistič kanalizačných zariadení	C
Daňový špecialista	A
Defektoskopista	B

Názov profesie	Skupina znečistenia
Dispečer autodopravy	A
Dispečer pre cudzie vozne	A
Dispečer pre riadenie vozňov v zahraničí	A
Dispečer správy majetku	A
Dispečer VSP	A
Domovník	A
Doručovateľ VSP	B
Dozorca nocľazne	B
Dozorca skladu VSP	B
Ekológ	A
Elektromechanik	B
Elektromechanik ZABZAR	B
Elektromechanik ŽKV	B
Elektronik ŽKV	B

Príloha B: Pridelovanie OOPP podľa prehľadu prác, činností a druhov OOPP

PREHĽAD PRÁC, ČINNOSTÍ A DRUHOV OOPP

OCHRANA HLAVY

OCHRANNÉ PRILBY

- a) - stavebné práce, najmä práce na lešení a vo výškach, pod nimi alebo v ich blízkosti, montáž a demontáž debnenia, montážne a inštalačné práce, montáž lešenia a demolačné práce
- b) - práce na oceľových konštrukciách budov, stožiaroch, vežiach, veľkých nádržiach, veľkom potrubí, kotolniciach
- c) - práce v prehliadkových kanáloch v súvislosti s opravou ŽKV
- d) - práce v jamách, výkopoch, šachtách
- e) - zemné práce
- f) - práce so vstreľovacím náradím
- g) - práce v blízkosti zdvíhadiel, zdvíhacích zariadení, žeriavov, dopravníkov

- h) - práce při spracúvaní kovov, kovaní, zlievaní
- i) - práce na kontajneroch, zásobníkoch a potrubíach
- j) - posunovanie na železnici
- k) - činnosť, pri ktorej hrozí nebezpečenstvo pádu predmetov z výšky
- l) - práce v stiesnených priestoroch
- m) - práce pri likvidácii následkov havárií, pri hasení požiarov
- n) - práce pri pohyblivých zariadeniach a ich častiach

OCHRANNÉ ČIAPKY, ŠATKY A POD.

- a) - práce v exteriéri
- b) - práce v prašnom prostredí
- c) - práca v kuchyni
- d) - práce v prostredí s nebezpečenstvom infekcie a rizika prachu

OCHRANA ORGÁNOV SLUCHU

CHRÁNIČE SLUCHU

- a) - práce pri tvárnení kovov - kovanie, lisovanie, valcovanie, rezanie
- b) - práce s pneumatickými strojmi, prístrojmi a náradím
- c) - práce v blízkosti kompresorov
- d) - práce pri rezaní železobetónových prefabrikátov
- e) - práce s motorovými reťazovými píľami a krovinorezmi
- f) - práce s karbobrúskou
- g) - nastavovanie, zoraďovanie a kontrola činnosti chodu spaľovacích motorov HDV
- h) - práce so zvýšenou hlukovou záťažou (na základe rozhodnutia ÚVZ MDPT)

OCHRANA DÝCHACÍCH ORGÁNOV

OCHRANNÉ RÚŠKY, MASKY a

RESPIRÁTORY

- a) - práca v infekčnom prostredí
- b) - práce so zvýšeným obsahom prachu vo vzduchu
- c) - práce s nebezpečnými látkami
- d) - práce v šachtách, stokách a ďalších podzemných priestoroch súvisiacich s kanalizáciou
- e) - práce pri nanášaní náterových hmôt
- f) - práce v nádržiach
- g) - práce pri zariadeniach s vysokou prašnosťou
- h) - práce pri likvidácii následkov havárií, pri hasení požiarov
- i) - práce pri strojovom opracovávaní dreva

OCHRANA OČÍ A TVÁRE

OCHRANNÉ OKULIARE, OBLIČAJOVÉ

ŠTÍTY A KUKLY

- a) - zváranie, rezanie, pálenie, dlabanie, sekanie brúsenie, rozbrusovanie
- b) - odstraňovanie častí materiálu alebo práce, pri ktorých vznikajú úlomky (triesky)
- c) - otryskávanie abrazívnymi látkami
- d) - práce s kyselinami a zásadami, ich roztokmi, dezinfekčnými látkami a žieravými čistiacimi prostriedkami
- e) - práce s rozprašovaním tekutín
- f) - práce s motorovými reťazovými píľami a krovinorezmi
- g) - práce pri likvidácii následkov havárií, pri hasení požiarov
- h) - práce so vstreľovacím náradím
- i) - použitie kladiva pri vybijaní alebo nabíjaní kovových skrutiek, klinov a svorníkov
- j) - práce na obrábacích strojoch (tam, kde nie je pracovný priestor pracovného stroja chránený)
- k) - práca na HDV

OCHRANA PREDLAKTIA A PREDKOLENIA

- a) – železobetónárske práce
- b) - práce s materiálmi so zvýšenou alebo zníženou teplotou
- c) - zvaranie, rezanie
- d) - manipulácia s predmetmi, ktoré majú ostré hrany, drsný povrch, s výnimkou prác, kde je nebezpečenstvo, že rukavice budú zachytené (točivé stroje)

OCHRANNÉ RUKAVICE

- e) - práce s rádioaktívnymi látkami, zdrojmi ionizujúceho žiarenia
- f) - práce s chemickými, biologickými materiálmi, škodlivinami a v prostredí s nebezpečenstvom infekcie
- g) - práce s vibrujúcimi nástrojmi
- h) - práce pri posune
- i) - práce pri opravách a údržbe
- j)- práce so živými časťami elektrického zariadenia
- k) - čistiace práce
- l)- práce s PHM, mazivami a olejmi

OCHRANA DOLNÝCH KONČATÍN

OCHRANNÁ OBUV S

PODRÁŽKAMI ODOLNÝMI PROTI

PREPICHNUTIU A PREREZANIU

- a) - práca v koľajisku
- b) - stavba skeletu budovy, základov a cestné práce
- c) - lešenárske práce
- e) - nádvorné práce a práce v skladoch
- f) - práce na strechách
- g) - práce na oceľových konštrukciách budov, stožiaroch, vežiach
- h) - montáž a údržba vykurovacích, vetracích zariadení
- i) - prestavby, opravy a údržbárske práce
- j) - práce pri opracovávaní kovov
- k) - zváranie, rezanie, pálenie
- l) - práce pri likvidácii následkov havárii, pri hasení požiarov
- m) - práce na šmykľavej podlahe
- n) - práce pilčícke
- o) - práce vo vlhkom prostredí

OCHRANA TRUPU

ZÁSTERY ODOLNÉ PROTI PREREZANIU,

PREBODNUTIU,

VYSTUŽENÉ KOŽENÉ

- a) - rezanie dreva na kotúčovej píle
- b) - klampiarske práce a práce so sklom
- c) - zváranie, rezanie a pálenie
- d) - kovanie
- e) - zlievanie
- f) - práce s jedmi, žieravinami, rozpúšťadlami
- g)- práce s kvapalinami
- h) - práce v prostredí s ionizujúcim žiarením
- i) - práca s chemikáliami

OCHRANA CELÉHO TELA

OCHRANNÉ ODEVY

- a) - práce s chemickými látkami
- b) - práce s horúcimi materiálmi alebo v ich blízkosti
- c) - práce s motorovými reťazovými píľami a krovinorezmi
- d) - práce s rádioaktívnymi látkami
- e) - práce pri likvidácii následkov havárii
- f) - zvaranie v obmedzených priestoroch
- g) - práce v prostredí s možnosťou výbuchu a požiaru
- h) - práce vonku v daždivom a chladnom počasí
- i) - práce, pri ktorých musia byť pracovníci zreteľne viditeľní
- j) - práca v koľajisku
- k) - práce vo výškach a nad priehlbami, práce na pracovných plošinách, výsuvných rebríkoch, montáž a práce na lešení, stožiaroch, práce v šachtách a stokách

**VÝSTRAŽNÉ ODEVY,
VESTY**

a) - práca v koľajisku, splývanie s terénom

OCHRANA PROTI PÁDU

BEZPEČNOSTNÉ LANÁ A POSTROJE

a) - práca vo výškach

b) - práca v hĺbke (studne, výkopy)

OCHRANA KOŽE

Ochranné oleje a masti

a) - spracovanie materiálov na povrchovú úpravu

b) - manipulácia s chemickými látkami

c) - práce vo vlhkom prostredí

d) - dlhodobý pobyt (pracovná činnosť) na slnku

